

KOMUNISTAI PASIEKĖ KORĖJOS SOSTINE

VAKAR PRASIDĖJO SUSIVIENIJIMO LIETUVIŲ AMERIKOJE SEIMAS

I kredencijų komisiją išrinktas Stasys Gegužis, Stasys Bakanas ir Mrs. Lucas

"Naujienu" gavo iš Baltimorės, Md., tokią savo korespondento telegramą:

"Pirmadienį, 10:15 valandą ryto, Lord Baltimore Hotelyje prezidentas William Laukaitis atidarė Susivienijimo Lietuvių Amerikoje Seimą.

Suvažiavusius pasveikino Baltimorės mēras Thomas D'Aleandro, kuris paskelbė birželio 26-30 dienas Susivienijimo Lietuvių Amerikoje Savaitę, pasirašydamas ir paskelbdamas proklamaciją.

SLA prezidentas Laukaitis paskyrė p. Stasį Gegužį, p. Stasį Bakaną ir ponį A. Lucas į komitetą kredencialams tikrinti. Komitetas pranešė kad iš viso buvo išrinkti 164 delegatai. Pirmąją seimo dieną atvyko 99 atstovai. Prie jų reikia dar pridėti 10 Vykdomojo Komiteto narių, kurie taip pat dalyvauja seimo darbuose.

Prezidentas Laukaitis išaukė didoką skaičių organizatorių, leisdamas jiems ryto sesijoje tarti po kelis žodžius suvažiavusiems.

Popietinėje sesijoje suvažiavusiems atstovams pasakė kalbas Dr. P. Grigaitis, Susivienijimo Apšvietos Komisijos narys, p. Mikas Valdyla ir p. Stasys Gegužis."

TRUMANAS PASMERKĖ ŠIAURĖS KORĖJOS SAUVALIAVIMĄ

JAV remis Jungtinių Tautų politiką Korėjos konfliktui likviduoti, taikai atstatyti

WASHINGTON, D. C., birž. 26 d. — Prezidentas Trumanas šiandien labai stipriais žodžiais pasmerkė šiaurės Korėjos valdžią, pradėjusią beteisius veiksmus, kurie gali sudaryti didelį pavojų visai pasaulio taikai.

Prezidentas vakar ir šiandien tarėsi su valstybės sekretorium bei krašto apsaugos atstovais.

Jis vėliau pareiškė, kad prie Jungtinių Tautų priklausančios valstybės jokių būdu netoleruosiančios taikos ardymo ir iškilmingų pasipriešinimų laukimo.

TEIKS PARAMĄ PAGAL SUSITARIMUS

Prezidentas pareiškė nuosirdžią simpatiją užpultai Pietų Korėjos respublikai ir pasipiktino komunistų pradėtai karo veiksmams.

JAV personalo bendradarbiavimas su korėjiečiais pareiškia visų krašto gyventojų simpatijas ir pažūrą.

Prezidentas pridėjo, kad JAV teiks užpultiems korėjiečiams paramą, kaip tai numato pasirašyta sutartis tarp Pietų Korėjos ir JAV.

REPUBLIKONAI PATARIA VENGTI KARO

Republikonų partijos senatoriai nenori, kad Korėjos konfliktas įtrauktų JAV į karą.

Sen. Millikan, kuris pirmininkavo republikonų senatorių pasitarimui, sako, kad republikonai nutarė remti rezoliuciją, liepiančią JAV vyriausybei duoti karo medžiagą ir kitokią paramą korėjiečiams.

Republikonai kritikavo valstybės departamentą už neįspėjimą apie šiaurės Korėjoje sudarytas karo jėgas ir planuojamą ginkluotą įsiveržimą į Pietų Korėją.

TRIS VALANDAS TARĖSI SU KARO VADAIS

Prezidentas Trumanas, patyręs apie įvykius Korėjoje, nutraukė savo atostogas ir sekmadienį vakare parskrido į Washingtoną.

Prezidentas du kartu telefonu kalbėjosi su sekretorium Dean Acheson. Pradžioje sekretorius patarė prezidentui neskubėti, grįžti į sostinę pirmadienį ryte, kaip iš anksto buvo planuota.

Sekretorius, gavęs tikslesnių informacijų apie Korėjos įvykius, vakare dar kartą pašaukė prezidentą ir patarė jam skubėti į sostinę. Prezidentas tuojau suaukė artimuosius ir tarėsi tris valandas.

BUVO PAKVIESTI LAIVYNO, AVIACIJOS VADAI

I Blair Rūmus buvo sukvieisti laivyno, aviacijos ir kariuomenės vadai. Pasitarime dalyvavo, be Achesono, laivyno sekretorius Mathews, kariuomenės sekretorius Pace, aviacijos sekretorius Finletter, jungtinio štabo viršininkas gen. Omar Bradley, aviacijos vadas gen. Hoyt Vandenberg, laivyno viršininkas adm. Sherman, ambasadorius Jessup, sekretoriaus pavaduotojas James E. Webb ir Jungtinių Tautų reikalus tvarkęs sekretoriaus padėjėjas John D. Hickerson.

Stasys Michelsonas sunkiai serga

BOSTONAS, Mass. — Stasys Michelsonas sunkiai serga. Šiomis dienomis jam buvo padaryta operacija. Tikimasi, kad jis pasveiks.

Michelsonas ilgus dešimtmečius redagavo savaitraštį "Keleivis". Prieš kelis metus minėtą savaitraštį jis atidavė Amerikos Lietuvių Socialdemokratų Sąjungai.

Michelsonas ir toliau tebedirbo "Keleivio" redakcijoje bei padėdavo tvarkyti administracijos reikalus.

— Teismas atsisakė leisti dar kartą svarstyti Judith Coplonaitės bylą. Ji sakė, kad vartoja ma nelegaliai gauta medžiaga, tuo tarpu teismas išaiškino, jog neteisėtu būdu gautos informacijos nebuvo vartojamos.

Vėliausios žinios

— JAV pozicija Korėjos konflikto atžvilgiu yra tokia: siųsti reikalingus ginklus, bet nesiųsti žmonių. JAV ir Korėjos respublikos sutartis neįpareigoja JAV siųsti kareivius.

— Paskutiniai radijo pranešimai sako, kad komunistams jau pavyko apsupti Seoul. 70 rusiškų tankų kolona prasiveržė per fronto linijas ir apsupo sostinę. Korėjiečiai neturi prieštankinių patrankų, nėra artilerijos. Tuo tarpu priešas turi didoką sunkios artilerijos skaičių.

— Korėjos vyriausybė rengiasi persikelti į pietus. Manoma, kad kabineto nariai ir atsakomybę pareigūnai galės išskristi lėktuvais.

— Komunistų karo vadas reikalauja, kad vyriausybė sustabdytų karo veiksmus ir pasiduo-tų nelaisvėn. Jis pasakoja, kad savo žinioj turis pakankamai karo jėgų, bet kokiam pasipriešinimui sužlugdyti. Šiaurės Korėjos karo ministeris įsakė kariuomenės vadui "išlaisvinti visą Korėją".

— New Hampshire senatorius Styles Bridges sako, kad JAV turėtų rizikuoti ir pastoti komunistams kelią. Jis sako, kad sovietų valdžia blofuoja. Amerikiečiams reikia sustabdyti komunistus, kad Rusija sustabdytų provokacijas.

— Gen. Chennault yra pasi-ruošęs sudaryti amerikiečių la-kūnų savanorių dalinį, kuris sustabdytų šiaurės Korėjos komunistus, kaip savo laiku ame-rikiečiai sustabdė japonus.

— Senato karo komitetas kvie-čia adm. Hillenkoetter pasiaiš- kinti dėl Korėjos. Jie nori pa- tirti, kad kodėl žvalgyba nepranešė apie komunistų suruoštą invaziją. Admirolas sako, kad prieš porą savaitių jo agentai informavo apie karo jėgų kon- centraciją Korėjos pasienyje, bet jie negalėjo patirti puolimo dienos.

Suomija turi finan- siųjų sunkumų

HELSINKIS, Suomija. — Fi- nansų ministerio padėjėjas Nils Meinander pranešė spaudai, kad krašto finansai yra nekokioje padėtyje. Esą valstybės išlaidos nuo 1933 m. pakilo 300 nuošim- čių, o tuo tarpu pajamos padidėjo tik 10 nuošimčių.

Išlaidos vyriausiai padidėju- sios dėl pravedimo įvairių socia- lių reformų, pensijų karo vete- ranams, subsidijų žemės ūkiui ir dėl teikimo paramos išvietini- tiems asmenims.

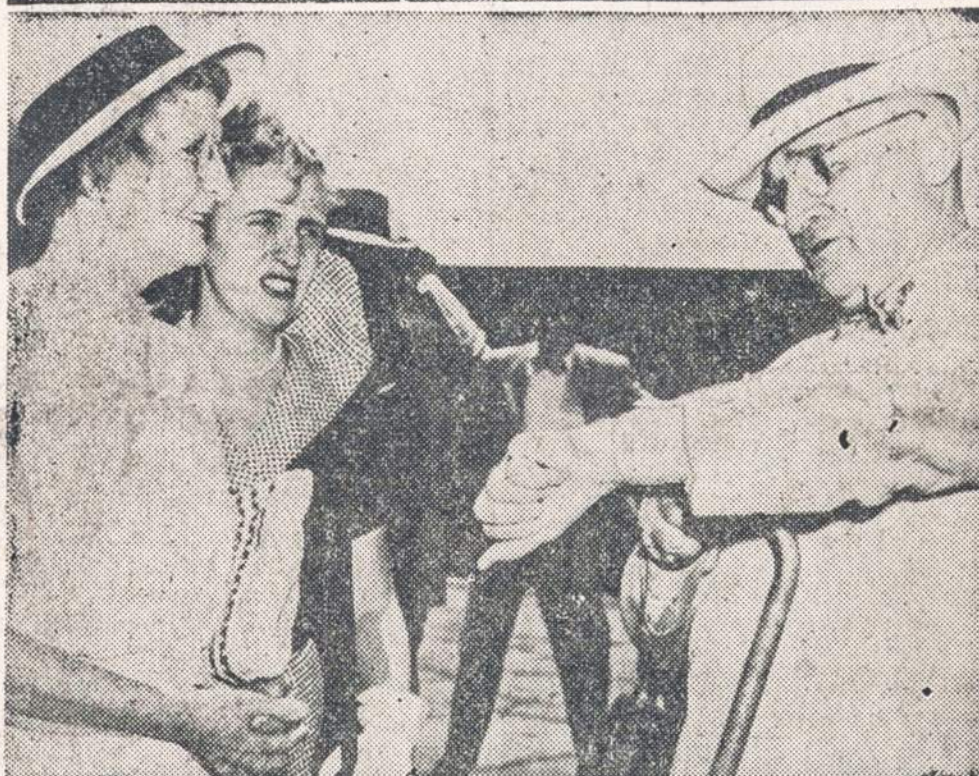
— Gen. Douglas MacArthur įsakė japonų vyriausybei išti- sam mėnesiui sustabdyti komu- nistų partijos dienraštį. Pasiro- do, kad jis bando įtikinti skal- tytojus, jog ne komunistai įsi- veržė į Pietų Korėją, bet "im- perialistai įkėlė koją į Pietų Ko- rėją".

— Budapešte vengrų policija suėmė didoką skaičių kunigų, ir vienuolių.

— Vakar JAV atstovas pasiūlė įmesti ekonominių sankcijų prieš Korėjos komunistus, bet britų atstovas pasipriešino.

— Britų konservatorių partijos atstovas Peter G. Roberts pata- ria vartoti atominę bombą prieš Korėjos komunistus.

Korėja kelia rūpesčių

Prasidėjęs Korėjoje karas tuoj priverstė valstybės sekretorių Dean Acheson grįžti į valstybės departamentą. Prezidentas Trumanas lėktuvu grįžo į Washingtoną, atsisveikindamas su savo seseria ir dukteria. Sekmadienį buvo suauktas specialus JT saugumo tarybos posėdis ryšyje su Korėjos įvykiais.

1,500 šnipų vakarų Vokietijoje

FRANKFORT, Vokietija. — Jacob Kaiser, kuris eina minis- terio pareigas Vakarų Vokietio- jos vyriausybėje, apskaičiuoja, kad iš sovietų kontroliuojamos Vokietijos jau yra įsiųsta apie 1,500 šnipų ir agentų. Jų vyriausias uždavinys vakarų Vokietijoje esąs "politinis ir ekonominis sabotazas". Savaine suprantama, jog jie taip pat tu- ri šnipinėti Maskvos naudai.

Už savo darbą tie agentai gauna gana gerą atlyginimą: kiekvienas jų gauna 1,000 DM (maždaug 238 amerikoniškus dolerius) per mėnesį.

Europos žydai nori pagalbos

NEW YORK, N. Y. — Euro- poje liko apie pusė milijono žy- dų, bet jie reikalingi visokia- riopos pagalbos. Aktinesnieji buvo išduoti arba išvažinėjo, o likusieji negali savarankiškai tvarkyti savo reikalų.

Belgijoje apie 40,000 žydų negali gauti pilietybės. Švedij- joje iš Vokietijos atvežtos 6,000 žydaitės negali rasti žydų vyrų sutuoktuvėms, Prancūzijon at- važiavusieji žydai nemoka kal- bos ir neprisitaiko.

Pasakojama, kad antisemitiz- mas Europoje vis dar nešny- kės. Rytų Europoje likusiems žydams labai sunku gyventi.

SOVIETŲ TANKAI PALAUŽĖ KORĖJOS PASIPRIEŠINIMĄ

Komunistų kariuomenės vadas reikalauja, kad Pietų Korėjos valdžia pasiduo-tų

SEOUL, Korėja, birž. 26 d. — Šiaurės Korėjos komunistų tankai pralaužė fronto linijas ir pasiekė Seoul, Pietų Korėjos respublikos sostinę. Vakar pie- tiečiai keliose vietose vykusiai priešinosi, bet šiandien trau- kiasi visuose frontuose.

Šiaurės Korėjos karo jėgas komanduoja gen. Chai Ung Jun. Per Pyongyang radiją, jis reikalauja, kad Pietų Korėjos valdžia tuojau pasiduo-tų ir su- stabdytų pasipriešinimą. Jis pasakoja, kad šiaurės Korėjos jėgos sumušė pietiečius. Fronto sulaužymas ir moderniškų gin- klų stoka labai blogai veikia Korėjos karių.

Kilo mintis perkelti sostinę į pietus. Korėjos vyriausybė nori persikelti į Pusan miestą, esantį 200 mylių atstumoje nuo Seoul. Jei sostinė nebus per- kelta, teks pasiduoti komunis- tams. Vakar vakare sostinė bu- vo bombarduota, o šiandien komunistų tankai jau yra prie Seoul vartų.

Šiaurės Korėjos kariuomenė labai gerai ginkluota. Vakar per sieną ji paleido 60 moder- niškų tankų, o šiandien korė- jiečius puola dar didesnis tan- kų skaičius. Pietiečiai ginklų beveik neturi, jie neturi prieš-

tankinių pabūklų. O kuriuos ir turi, tai nemoka tinkamai jų vartoti. Komunistai vartoja iš Sovietų Sąjungos gautus tan- kus.

Amerikos ambasada išan- dien jau suvedino visus svar- besnius dokumentus. 700 ame- rikiečių, jų tarpe daugumas moterų ir vaikų, šiandien iš- plaukė iš Seoul uosto. Tai bu- vo ambasados tarnautojų ir karo misijos narių žmonos ir vaikai.

Korėjos sostinę gynė dvi amerikiečių apmokytos divizi- jos. Komunistų tankams pavy- ko pralaužti frontą. Susirėmi- mai vyko pasienyje, bet prie paties Seoul mūsų beveik ne- buvo. Tinkai šliaužė be pasi- priešinimo.

Korėjos ministerių kabinetas posėdžiavo visą naktį. Prezi- dentas Syngman Rhee visą lai- ką tarėsi su ministerais. Atro- do, kad vyriausybė nesiengia pasiduoti, bet vakar dar nebu- vo paskelbtas pranešimas apie persikėlimą į saugesnę vietą. Valdžia paprontėje negali tin- kamai vadovauti kovoms.

Rhee kreipėsi į prezidentą Trumaną ir JAV kongresą pa- beveik neturi, jie neturi prieš-

ISAKĖ KORĖJOS KOMUNISTAMS SUSTABDYTI KARO VEIKSMUS

Gen. Douglas MacArthur pasiuntė į Pietų Korėją 10 moderniškų naikintuvų

LAKE SUCCESS, D. C., birž. 26 d. — Jungtinės Tautos įsa- kė Kinijos komunistams su- stabdyti karo veiksmus ir grįžti iki 38 šiaurės lygiagretės.

Vakar saugumo taryba svar- stė komunistų įsiveržimą į Pie- tų Korėją ir priėmė rezoliuciją, liepiančią komunistams sustab- dyti karo veiksmus.

Už šią rezoliuciją balsavo vi- si posėdyje dalyvavę saugumo tarybos nariai, išskyrus Jugo- slaviją. Sovietų atstovas posė- dyje nedalyvavo, o Tito astovas nebalsavo.

GAUTAS PRANEŠIMAS IŠ KORĖJOS

Trygve Lie, gavęs pranešimą iš Jungtinių Tautų komisijos Korėjoje, vakar suaukė saugu- mo tarybą. Posėdžio taip pat reikalavo JAV.

Sovietų Sąjungos atstovai sako, kad padaryti nutarimai niekam neprivalomi, nes jie nesą legalūs. Be to, tarptautinė organizacija neturinti jokios jė- gos, kuri priverstų kitas vals- tybes nutarimų klausyti.

Kiti teisės žinovai sako, kad saugumo tarybos nutarimas yra legalus, nors rusai jame ir ne- dalyvavo. Jungtinės Tautos ne- gali priversti komunistų sustab- dyti karo veiksmų, bet tarptauti- nės organizacijos nariai gali.

— Jungtinių Tautų komisija pranešė į Lake Success, kad ka- ro veiksmams eina visu smarku- mu. Jie mano, kad už kelių die- nų ginkluoti komunistų daliniai gali užimti visą Korėją.

Gen. MacArthur siuncia ginklus

TOKIJO, Japonija. — Gen. Douglas MacArthur siuncia lėk- tuvus ir kitus karo pabūklus į Pietų Korėją.

Jis gavo įsakymą iš Washing- tono, kuris liepia teikti ginklus kovojantiems korėjiečiams. Tuo tarpu težinoma, kad jis jau iš- siuntė 10 lėktuvų naikintuvų.

Papildomi pranešimai sako, kad jis lėktuvais siuncia artil- eriją, amuniciją ir būtiniausius ginklus.

Priėmė įstatymą prieš komunistus

CAPETOWN, Pietų Afrika. — Pietų Afrikos senatas priėmė įstatymą, kuris uždraudžia komunistų partijai legaliskai veikti.

Už įstatymo priėmimą balsa- vo 18, ir tiek pat balsavo prieš. Tačiau įstatymas buvo priim- tas, kadangi senato pirmininkas balsavo už įneštą įstatymą. To- kiu būdu įstatymas buvo pri- imtas 19 balsų prieš 18.

Komunistai, nujausdami, kad tokis įstatymas bus priimtas, prieš savaitę savo partiją likvi- davo. Vadinasi, dabar veiks pagrindyje.

— Komunistų radijas skelbia, kad jiems pavyko nuskandinti 3 Korėjos karo laivus. Korėjiečiai skelbia, kad nuskandintas vie- nas rusų karo laivas.

TEGUL MEILĖ LIETUVOS DEGA MŪSŲ ŠIRDYSE...

Graži tu, mano brangi tėvyne,
Salis, kur miega kapuos didvyriai:
Graži tu savo dangaus mėlyne!
Brangi: tiek vargo, kančių patyrei.

1. Paskutiniu laiku laikraščiuose pasirodė labai daug straipsnių apie Lietuvą ir nepasakyčiau, kad jie ypatingai gerai apie ją atsilieptų ar ją reprezentuotų. Dažniausiai tenka pastebėti įvairiausių priekaištų vargsei Lietuvai ir jos ištremtiems vaikams — tremtiniais: esą, tai Lietuvoje santvarka buvusi bloga, valdininkai neprieinami pasipūteliai, kariai netikę, papročiai negerai, šventės bereikalingos; pagaliau, norima įrodyti, kad nei pati Lietuva nesanti graži, nei jdomi. Žodžiu, tremtiniais norima prikištinais parodyti, kad ji ir tamsi ir juoda, tuo tarpu, kai pačių autorių pasakoma, kad ji jiems ir brangi ir graži. Žinoma, tremtiniai, tie šių laikų moderniškieji klajūnai, perėję kuone pusį pasaulio, matę ir šilto ir šalto, nėra jau taip lengvai įtikinami, jie stengiasi ginti savo, o labiausiai savo nelaimingus, varguose paskendusius, kruvinas kančias kenciančios tėvynės teises. Dėl to dažniausiai kyla įvairūs nesusipratimai, asmeniškai užgauliojimai ir bereikalingi ginčai, žodžiu, gaunasi, kaip kad angliai sako "storm in a tea-cup". O viso to taip lengva išvengti! Argi kam kenkia ar užkliūva, kad tremtiniais jų tėvynė mieliausia pasauly? Tuo nė stebėtis netenka, o juo labiau negalima dėl to prikišti. Tremtiniai, lyg tie XX a. trubadūrai, garsina savo pavergtos tėvynės garbę ir grožį įvairiausiais būdais kiekviename, net ir tolimiausiame, pasaulio kampelyje. Mums visiems tik reikia jungtis ir vis didesnius skaičius bendromis jėgomis dirbti savo, nors ir mažos, bet garbingos tėvynės išlaisvinimui ir labui.

2. Lietuviai Lietuva — Motina, kurios niekas gyvenime atstoti negali. Tiesa, tremtiniai rado naują tėvynę, naują patogę ir užuovėją. Jie stengiasi būti geri ir lojalūs šios šalies piliečiai, dirbą šio krašto labui bei gerovei, bet tuo pa-

čiu jie jokių būdu negali pamiršti savo tikrosios tėvynės. Jei mergaitė išteka ir iškeliauja į tolimiausius kraštus pas savo vyrą, meilė motinai nė kiek nesumažėja ir lydi ją visur, o meilė vyrui jokių būdu nepakeičia meilės motinai. Stebuklingoji meilė motinai yra šventa, garbinga ir amžina! Ir nors toji mūsų motinėlė būtų skarmalėta, lopynėta, kančių ir senatvės išvogtu veidu, bet ji miela mūsų motinėlė! Argi galėtume tikrą motinėlę pakeisti į turtingą, išsipuotusią, išsiužusią, nors jauną ir gražią, bet svetimą, be motiniškos širdies poniją? Tik išgamos ir vaikai palaidūnai galėtų paneigti meilę motinai ir šaltai atsukti jai pečius, tiek varge jai esant, tiek laimingesnėse dienose.

3. Šio straipsnelio tikslas nėra su kuo nors ginčytis ar įrodinėti, kaip klysta tie, kurie per daug nuvertina Lietuvą ir nel ją pažemina. Tai tik kelios mintys, kilusios ryšy su paskutiniu laiku pasirodžiusiais straipsneliais apie Lietuvą. Labiausiai gal širdį suspaudžia ta mintis, kad kaip mes mažai pažįstame, įvertiname ir gerbiame savo kraštą. Kodėl kita-taučiai taip aukštai kelia į padanges savo šalis, o kodėl mes savo tėvynę niekiname? Jei mes mokėsime pastatyti savo kraštą tinkamoje aukštumoje ir kitataučiai jį labiau gerbs ir įvertins. O mūsų tėvynė, nors maža ir nuolatinų karų ir okupacijų naikinama ir teriojama, bet sena savo istorija ir garbinga, ja tik didžiuliais tegalime, nežūrint kaip kas stengtusi ją nujuodinti.

Kita mintis nenoromis lenda, ką tokie neigiami atsilie-pimai apie Lietuvą duoda mūsų atžalynui, jaunajam prieguliui? Verkiame ir dejuojame dėl mūsų jaunimo nutautėjimo, bet ar čia ne mūsų patėjų kaltė? Ar tokie tamsūs ir neigiami Lietuvos piešiniai, kiekviena pasitaikiusia proga jos pažeminimas ir šmeižimas

turi daug auklėjamos reikšmės mūsų brangiausiajam turtui — tautos žiedui, lietuvių tautos ateičiai, mūsų vaikams? Susimastykime ir susipraskime! Neseniai įvykioje lietuvių mokytojų konferencijoje Čikagoje tremtiniai mokytojai sielosi, skundėsi ir pergyveno, kokių būdu perduoti tėvynės grožį mažiesiems, kurie jos neatmena. Su pasiaukojimu, po sunkių įvairiausių (dažniausiai fizinių) darbų, mokytojai šeštadieniais skuba į klases pas mažuosius bei jaunimą, kad palaikytų lietuviybę, įskiepę meilę ir pagarbą savo kraštui, duotų žinių iš savo tėvynės istorijos, geografijos, gražiosios lietuvių kalbos, literatūros ir t. t. Tėvynės grožį stengiasi perduoti pasakojimais, vaizdeliais, piešiniais, nuotraukomis, atsivežtais iš namų ir tremtyje išleista albumėliais, net dailininkai kviečiami pagalbon. Tik jau tikie, vis dažniau pasirodą neigiami pasisakymai apie Lietuvą tikrai nepadeda tiems vargšams mokytojams, nei neduoda naudos vaikams. Tai lyg griovimas ir ardymas, ne statymas. Mano mažoji dešimties metų dukrelė, perskaičiusi vieną tokių neigiamų straipsnių apie Lietuvą, paklausė: "Mamytė, ar jis lietuvis?" (Suprask, autorius). Ir pridūrė: "Juk nuodėmė taip kalbėti apie savo tėvynę". Tokia buvo jos vaikiška galvoseną.

4. Vis dėlto neiškenčiu čia nemaminę Lietuvos grožio. Nors kaurike teigia, kad Lietuva nėra graži, nei jdomi, bet iš tiesų, tai yra mielas, gražus ir brangus kraštas, jį lietuviui — gražiausias pasauly. Anot romėnų posakio: "De gustibus non est disputandum" (dėl skonio nesiginčijama) ir tai tikra tiesa: kas vienam gražu, kitam gali būti visai negražu ir atvirkščiai. Vieni žavis re-ta orchidėja ar daržininko puikiai išauginta rože, o kiti — akis patraukia paprasta laukų gėlė savo kukliu, nesugadintu ir natūraliu grožiu. Kai kurie mėgsta didmiesčius su nuolatiniais triukšmu, rūkstančiais fabrikų kaminiais ir tempu, pavėriančiu žmogų kuone robotų, gi kitiems mieliausia už viską švelni kaimo idilija. Lietuva nepaprastai graži savo natūralia gamta. Ko nėra su-žavėjęs Zarasų kraštas su savo gražiais ežerais, neveltui vadinamas Lietuvos Šveicarija, poetų ir dainių apdainuo-tas Nemunas su gražiomis pakrantėmis, Palanga su istori-niu pušynu ir puikiu paplūdy-miu, Nida su žavingomis ko-pomis (net svetimtaučiai dal-lininkai ten savo vilas pasista-tę, rašytojai iš užsienio apsi-gyvenę, grožėjęsi Nidos gam-tos grožiu). Juodkrantė su žve-jų kaimeliais? O kaimai, kai-meliai, kiek juose slypi grožio, su pakelėse stovinčiais išrai-žytais kryžiais, rymančiais smūt-keliais? O miestuose, nors ir ne milijoniniuose, rasime daug įdomybių ir tikrų grožybių, nors ir ne didingų, bet taip mielių sielai. Viena Vilniuje kiek rasime įdomių istorinių pastatų. Netgi išlepintam Na-poleono skoniui krito į akis Vilniaus šv. Onos bažnyčia, kurią jis išreiškė norą ir gal-lėjosi negalys ant delno pernešti į Paryžių.

5. Keista, daug teko matyti įvairių kraštų su visomis gro-žybėmis ir įdomybėmis, bet Lietuvos grožis yra visai ki-toks ir nepalyginamas, tai kaž-kas giliau sieloje įstrigęs, pas-lėptas ir nepaliečiamas, tik il-gesio dar labiau pagrazintas. Dar prieš Antrąjį Pasaulinį Karą teko pavažinėti po Vaka-rų Europą, matyti įvairiausių kraštus, dar karų nenuteriotus, kaip antai: tikrai gražią savo gamta Norvegiją su žavingais fjordais, kultūringąją Švediją su puikiais gamtovaizdžiais,

Angliją su savo nesuskaito-mais istoriniais pastatais ir pilimis. Viena Londone jų galybė, o kiek jų yra garsiuo-se universitetų miestuose Ox-forde ir Cambridge, su daugy-be katedrų iš IX, X amžiaus. Prancūzija: Paryžius, Versalis, Fontainebleau; Belgija, Vokie-tija, Alpių — visur akys žavė-josi, bet tik tuo momentu, pra-slinko vaizdai ir dingo, lyg mi-ražas, o sieloje neliko to ant-spaudo, kurį amžiams paliko nepaprastas, nesugadintas Lie-tuvos grožis. Pavyzdžiui, akys žavėjosi nepaprastu Velsio karališkųjų sodų grožiu: gau-sybė puikių fontanų, statulų ir gėlynų, o kiekvienas medelis rūpestingai apkarpytas daržin-inko rankos ir augas pagal jo norą ir skonį. Stebėjau ir ža-vėjau, bet tie medžiai atrodė man negyvi, rodos, nė lapelis nesuslamsa, lyg išrikuotos mu-nijos, ir tuo momentu minty-man nejuokiamis nuskridau į Rambyną kalną, kur dar vai-kystėje, rodos, kiekvienas me-delis, pakryps Nemuno slai-nuose, kiekvienas šimtametis ažuolas porino man apie seno-

vę. Atrodė, kiekvienas lapelis šlamėdamas šnibždėjo ir am-žiams sielon ilgiejo gražią pa-saką apie meilę savo kraštui. Vazinėjant po kai kurias Ame-rikos valstybes ir stebint apy-linkes, akys nejuokiamis ieško-jo lietuviškojo berželio. Ir tas paprastas ir kuklus berželis — svyrūnėlis, baltuojąs savo ka-mieniu Lietuvos pakelėse, mū-sų kaimo mergelių ir bernelių liaudies dainose apdainuotas, atrodė daug gražesnis ir mie-lisnis už gražiausias palmes ir aukščiausius kiparus. Lietu-vo grožį reikia stebėti ne aki-mi, bet jausti širdimi!

6. Jei kai kuriems jau yra sve-tima tėvynės meilė ir paskuti-nio patriotiško kibirkštėlė yra užgesusi, tai turkime bent šiek tiek takto ir lietuviškos savivarbos ir nustokime šmei-žę savo tėvų ir protėvių žemę. Nepriklausomos Lietuvos vai-se nejuokiamis nuskridau į Rambyną kalną, kur dar vai-kystėje, rodos, kiekvienas me-delis, pakryps Nemuno slai-nuose, kiekvienas šimtametis ažuolas porino man apie seno-

abi okupacijas, negali ramiai pakęsti ir skaudu jiems girdė-ti per daug jau nepagrįstus, kartais net juokingai naivius, metamus jai šmeižtus. Gal il-gesys savo krašto, netekimas jo per prievartą, o ne savo no-ru, dar labiau pagilina jaus-mus savo tėvynei ir atsimini-mais, lyg kokia mistinė aureo-le ją apgaubia. Ir skamba au-syse brangūs žodžiai, sukurti taip seniai nemirtingojo mūsų dainiaus Maironio, bet taip ar-timi ir reikšmingi mums šiais laikais:

Ar laiminga, ar varguose,
visados Tu miela,
Atminimais taip gausinga,
ir brangi, kaip siela!

—Gen. MacArthur atmetė so-vietų valdžios reikalavimus at-šaukti patvarkymus, varžan-čius Japonijos komunistų vadų veiklą.

RAKANDAMS
STIKLINIAI VIRŠIAI
Paprašti ir Dailūs Veidrodžiai
Dykai apskaičiavimas.
PAQUIN GLASS COMPANY
4201 So. Albany, Frontier 6-4888

DR. VAITUSH, OPT.
LIETUVIS

Mano 30 metų praktikas
jūsų garantavimas
Palengvina akių įtempimą, kuris
esti priežastimi galvos skaudėjimo,
svaigimo arba aptemimo, nervuo-
tumo, skaudama akių karštį, atitai-
so trumparegystę ir toliaregystę.
Priežastis teisingai akinus. Visuo-
se atsitikimose egzaminavimas da-
romas su elektra, parodančia ma-
žiausias klaidas. Speciali atida at-
kreipiama į mokyklos vaikus.
Vaziuojau į namus.

Valandos: nuo 10 ryto iki 7:30 v. v.
Seredomis iki 6 valandos vakaro,
o Nedėlioje pagal sutartį.

Daugely atsitikimų akys atitaiso-
mos be ainių. Kainos pigiau kaip
pirmą kartą.

4712 So. Ashland Ave.
Phone YArds 7-1373

DR. E. MARKUNAS

Lietuvis Optometristas
6859 SO. WESTERN AVE.
Valandos: nuo 7 iki 9 vak. kasdien
Triedieniai popiet pagal susitarimą
Ofiso telefonas WAlbrook 5-6859
Rez. telefonas: WENTworth 5-4568

Dr. R. P. Lutkus

LIETUVIS REGISTRUOTAS
OPTOMETRISTAS
Akių Egzaminavimas
Akių Pritaikymas
ir Lensų Pataisymas
7054 SO. WESTERN AVENUE
Telefonas WAlbrook 5-4353

Valandos: 7 iki 9 vakaro kasdien
išskiriant ketvirtadienį, šešt. 11-3.

Dr. Kazimieras

MICHEL OPTOMETRISTAS

Tikrina akis, pritaiko akinus, iš-
taiso kreivas akis be operacijos,
turi modernius instrumentus akių
bandymui.

Kreipkitės į Dr. Michel dėl akių
trūkumų; 35 metų praktika paleng-
vina akių tyrimą, kuris atliekamas
su didžiausiu rūpestingumu.

Jei jūsų akys asaroja ar nieži,
negalite sėdėti įverti ir adata, akys
bijo aštrios šviesos, neįžiūrėte skal-
tyti, užleikit pasitarti pas Dr. Michel
—nieko nekainuos.

Antras aukštus.
4654 SO. ASHLAND AVENUE
Telefonas YArds 7-6616.

Nuo 9:30 val. ryto iki 8 val. vakaro.
Geras patarimas.
Kalbu lietuviškai.

DR. G. SERNER

LIETUVIS AKIŲ GYDYTOJAS
25 metų patyrimas
Tel. YArds 7-1829
Pritaiko Akinus
Kreivas Akis
Ištaiso

Ofisas ir Akių Dirbtuvė
3401 SO. HALSTED STREET
kampas 34th Street
Valandos nuo 10 iki 2, nuo 6 iki 8
Triedieniais nuo 10 iki 12.
Šeštadieniais nuo 10 iki 4 v. p.

CHICAGO AVENUE

DANTŲ LAB.

VELIAUSIOS PERMATOMOS
DANTIMS PLATES

Kiekvienas palengvinimas visi-
kam ir veikiam laboratorijos
patarnavimui.

32 metų patyrimo plates dirbime.
1720 WEST CHICAGO AVENUE
CHICAGO 22, ILL.
Tel. Chesapeake 3-2926.

HARRY OUZOUNIAN

BAIKITE SAVO

KANČIAS

arthritis, reumatizmo skausmus,
raumenų įtampą, kosėjimą su
šiomis slaptomis formulėmis, ku-
rios ejo iš kartos į kartą. Sudėti
grynų žolių, daugelis jų yra
retos ir brangios.

Z-G ŽOLIŲ ARBATA No. 2—
(\$1.25) — skėmingai vartojama
nuo reumatizmo, arthritės bei
lumbago daugelio dekingų žmo-
nių.

Z-G ŽOLIŲ ARBATA No. 17
beveik visais rezultatais
skilvio ligose. Puikiai tūsuoja
vidurius juos sunormuoja.

STANIS Analizė SALVE—
(\$1.00)—GARSIOJI Skilvio Ar-
(\$1.00)— duoda STEBETINUS
rezultatus.

NAUJAS—KAIP STEBUKLAS
Stanis — 3 in 1 kojų gydymas.
Vesina ir palengvina "sekundė-
mis" pavargusias, degančias, pa-
tinusias ir skaudančias kojas.

Kai nuo skaudančių kojų jau-
ciatės senas, tai Stanis kojų vo-
nia pagelbės, kad norėsite net
sokti!

Didelis, pusės svoro gabalas,
tiksliai už 75c, siunčia apmokėta.
Speciali pasiūla: 3 gabalai už \$2.00
siunčia apmokėta.

Atleikite arba susauskite "money
order". Gaminame geresniose ap-
tikose ir Wieboldt krautuvėse

Z. G. STANIS CO.

2822 ARCHER AVENUE
CHICAGO 8, ILL.

Ar Jūsų Inkstai Gerai Veikia?

Inkstai prašina iš organizmo rūgštis ir nereika-
lingą šlapumą. Jei jie netvarkoje, nuodinga ma-
terija lieka kune ir jūsų kraujyje. Jei turite sun-
kumo nusišlapinti, jei naktia dažnai turi keltis,
jei galva svaigsta, nugarą skauda, jaučiate nuo-
vargį, jei jūsų paakai patinę, vartokite
ZOLIŲ ARBATĄ SANITAS NO. 101
Kaina \$1.10 su prisutimu. Mūsų žolių arbata yra
ekspertų sudaryta remiantis ilgų metų patyrimu.
Užsakymus su pinigais adresuokit taip:
SANITAS HERBS, DEPT. N
1125 MILWAUKEE AVE. CHICAGO 22, ILL.

TAUPLYKITE MŪSŲ ĮSTAIGOJE

MOKAM AUKŠTUS DIVIDENDUS.

JŪSŲ INDELIAI YRA APDRAUSTI
IKI \$5,000.00.

PER FEDERAL SAVINGS and LOAN
INSURANCE CORPORATION

MES PER 24 METUS VISIEMS IŠMOKEJOM
ANT PAREIKALAVIMO.

CRANE SAVINGS

AND LOAN ASSOCIATION

B. R. PIETKIEWICZ, Pres. ir Mgr.

2555 West 47th Street Chicago 32, Ill.

Telefonas LAFayette 3-1083.

2-NAUJENOS, CHICAGO 8, ILL. —ANTRADIE, BIRŽELIO 27, 1950

2-NAUJENOS, CHICAGO 8, ILL. —ANTRADIE, BIRŽELIO 27, 1950

2-NAUJENOS, CHICAGO 8, ILL. —ANTRADIE, BIRŽELIO 27, 1950

2-NAUJENOS, CHICAGO 8, ILL. —ANTRADIE, BIRŽELIO 27, 1950

2-NAUJENOS, CHICAGO 8, ILL. —ANTRADIE, BIRŽELIO 27, 1950

2-NAUJENOS, CHICAGO 8, ILL. —ANTRADIE, BIRŽELIO 27, 1950

DĖL VALSTYBĖS SANTVARKOS

Rašo VIDMONTAS

Tauta be valstybės, tai žmogus be rankų. Tačiau tauta, turinti valstybę su netinkama santvarka, yra išprievartauta žmogus surištomis rankomis. Kaip negera pirmoji būklė, taip negera ir antroji. Sakysime, rusų tauta turi didelę galimą valstybę, kokios dar niekad neturėjo, bet ar ji laiminga, ar ji džiaugiasi savo didžiąja valstybe? Priešingai, ji išsižadėtų valstybės, išsižadėtų visa ko, jei tik atkeltų varstus į pasaulį ir išleistų iš to vadinamo rojaus, kaip kad dabar pavieniai, turį galimybę, tą daro.

Taigi kovojant dėl Lietuvos valstybės išvadavimo yra ne visvien, kokia santvarka joje bus. Žinoma, tautai nereikia, kad stojant į bendrą politinių grupių frontą dėl atvadavimo pavergtos Lietuvos turi būti iš anksto susitarta dėl būsimos santvarkos. Nes, tą klausimą galutinai išspręst tik visa tauta. Bet būtų didžiausias nusidėjimas prieš tautą, jei politinės bei visuomeninės organizacijos ir net pavieniai asmenys nesirūpintų ir nieko nedarytų dėl tautos gerovės, tai yra dėl nutiesimo kelių į tinkamą valstybės bei visuomenės santvarką.

Pastaciūs reikalą tokion plotmėn, kyla klausimas, kokia santvarka būtų geriausia ir kokios reikėtų siekti. Čia tenka pasakyti, kad tobulos santvarkos, kuri visiems patiktų, nebuvo, nėra ir nebus, nebent žmonės taptų tobuli, kaip angelai. Tačiau ir tada tektų paabejoti, nes, kaip žinoma, net angelai dangiu nebuvo patenkinti esama vieno kad ir tobulu Dievo santvarka, ir dailis jų pasipriešinimo, norėdami prilygti pačiam valdovui, atsieit, užsigėdė lyg ir demokratines santvarkos su laisvės ir lygybės principais. Bet tą revoliucinį angelų sąjūdį Dievas nuslopino ir nepaklusnius angelus ištrėmė pragaran, kurie nuo tada vadinami velniais, atseit, tremtiniais.

Kadangi apie visai tobulą valstybės santvarką kalbėti netenka, tai reikia galvoti bent apie tokią, kuri sugebėtų padaryti kaip galima didesni žmonių kiekį laimingais ir patenkintais.

Dabar labiausiai išryškėja dvi valstybinės santvarkos formos: vadizmas su bet kurios rūšies diktatoriškais užsėjimais ir demokratija. Vadizmo bei diktatūrinės santvarka pasižymi tuo, kad ten žmogus nėra tikslas, bet priemonė tikslui siekti, tuo tarpu kai demokratinė santvarka patį žmogų laiko tikslu, o visa kita yra tik priemonės, kaip tam žmogui sudaryti tinkamas gyvenimo sąlygas.

Vadizmą bei diktatūrą mes gerai pažįstame iš Sovietų Sąjungos, buvusios hitlerinės Vokietijos ir Italijos pavyzdžių. Demokratiją pavaizduoja Jungtinės Amerikos Valstybės (U. S.), Anglija ir Prancūzija. Lietuva pergyveno ir vieną ir kitą. Kaip žinome, iki 1926 m. gruodžio mėn. 17 d. Lietuva buvo demokratinė respublika, bet 17 gruodžio smurtininkų tapo įrašyta į diktatūros eiles, ypatingai kada prie valstybės vairo buvo mažasis liguotasis išdidumo Voldemaras. Jis buvo visiškai pakvėjęs pamėgdžioti didžiulius diktatorius ir su nieku nesiskaityti. Jo politiką rėmė įvairaus plauko karjeristai bei avantiūristai, susispietę taip vadinamo „Vilkių“ organizacijos. Jie ne kiek nesidrovėjo terorizuoti žmones, kad išlaikytų „tautos meilę“ diktatoriui. Tačiau jo valdymas nebuvo ilgas, nes nuosakėnė tautininkų grupė su Smetona prysakyje nugalėjo jį ir nušalinio nuo bet kurio kišimosi į valstybės reikalus. Smetoninės tautininkų grupės režimas buvo žymiai švelnesnis, tačiau pati esmė to režimo buvo šimtaprocentiniai diktatūriška. Todėl svarstant vienos santvarkos pranašumą prieš kitą, visiškai pakanka panaikinti Lietuvos demokratinio

ir diktatūrinio laikotarpio gyvenimo reikišnius, kad galėtume padaryti reikiamas išvadas. 1918 m. vasario 16 d. Lietuva paskeibusi savo nepriklausomybę buvo labai sunkioje būklėje, nes jai reikėjo statyti viską iš nieko. Be to, ji buvo apsupta priešių iš visų pusių ir teko kariauti visais frontais: su kolčakininkais, hermontininkais, rusais ir lenkais. Tačiau tautos gajumas, bianginimas laisvės ir demokratinio principų iššaukė pasiryžimą ir kietą užsispyrimą tuos sunkumus nugalėti. Geriausi tautos sūnūs stoji į kovą prieš žymiai gausesnius ir geriau ginkluotus priešių, ir jų ugningą dvasia ir pasiryžimas išgelbėjo mūsų demokratinę respubliką nuo sunaikinimo.

Nežiūrint tokių sunkių aplinkybių, buvo plačiai išplėstas švietimo tinklas, sustiprintas krašto ūkis, įliejant į jį naujakurius po pravesios darbe reformos ir pagerintos darbininkų būklės, išleidžiant naujinius įstatymus. Be to, darbininkai turėjo teisę jungtis į profesines sąjungas ir politines partijas, kad galėtų organizuoti ginti savo reikalus. Žodžio, spaudos, susirinkimų, sąžinės ir kitos laisvės, o taip pat žmogaus teisės, buvo garantuotos visiems be jokio skirtumo.

Gruodžio 17-os smurtas apvertė viską aukštyn kojom. Tautos rinkti atstovai (Seimas) buvo išvaikyti, darbininkų organizacijos uždarytos, bet kuris laisvės supratimas suvergintas su žeme, ir žmogus nuvertintas iki niekybės. Už žmonių ir tautą pasiėmė atsakomybę prieš nieką neatsakingi smurto „didvyriai“. To išdavoje darbininkų uždariai nukrito iki pasibaisėtinio minimumo, nes darbdaviams buvo duotos laisvos rankos, o darbininkams buvo atimtos bet kurios teisės net gintis. Ūkininkų būklė buvo taip pat nepavydėtina, nes mokestinės prievolės buvo gana didelės, o pajamos gana mažos. Prasidėjo ūkių pardavimas iš varžytinių, o dėl to ir ūkininkų nepasitenkinimas.

Ir čia labai nuostabu, kad diktatūrinė grupė, vadinami tautininkai, skelbėsi kovoją dėl tautos gerovės, o tuo tarpu užuot pastaciūs lietuvių tautos branduolį, — darbininkus ir ūkininkus ant kojų, pirmuosius atidavė svetimauciu darbdavių sauvalei, o antriesiems sukiliusiems Suvalkioj prieš savo „vadus bei karžgius“, nebuvo pagailėta net kulkų. Tai vis vedamos vadinamos „lietuviškos tautinės politikos“ padariniai.

Aš neabejoju, kad ir vėl atsirastų tautininkų diktatūrinio režimo gynėjų, kurie aiškina, kad tautininkų diktatūrinio režimo griežta linija buvo paimta tik pradžioje, o paskui juk buvęs ir Seimas, ir darbininkų organizacijos, ir darbininkų medžiaginės būklės pagerinimas ir t. t. ir t. t. O dėl ūkininkų nusmukimo kaltins ne nuo valdžios paeinančias aplinkybes.

Į tai galima iš anksto atsakyti. Taip. Seimas buvo. Bet kaip jis buvo sudaromas ir kiek jame galėjo pasireikšti tautos valia, taip pat gerai žinoma. Tautai primena kažkurios „demokratinės valstybės parlamento“ sudarymo būdus. Tas pat ir su darbininkų organizacijomis (Ligonų Kasos, Darbo Rūmai ir t. t.). Ten taip pat pasireikšti darbininkų valia negalėjo, nes renkamųjų sąrašų sudarymas priklausė ne nuo darbininkų, bet nuo Vidaus Reikalų Ministerijos. Ir todėl nenuostabu, kad į Darbo Rūmų veikėjus buvo žiūrėta, kaip į Vidaus Reikalų Ministerijos slapstosios tarnybos agentus. Dėl darbininkų medžiaginės būklės pagerėjimo nuopelnai atitenka ne tauti-

ninkų gerai valiai, bet visiškai kitiems veikėjams. Tautininkai tautai labai gerai žino. Na, bet jei jie panorės, tai aš galėsiu jiems tautai priminti bei išdėstyti. Kai dėl ūkininkų, tai galiu pasakyti, kad demokratinė santvarka esant tikriausia tokių reikišnių nebūtų buvę, nes jei ūkininkų gerovė kenkė išorinėms priežastys, tai tautos demokratiniais pagrindais rinktas Seimas būtų radęs bendrą kalbą su savo rinkėjais ir bė kulkų. Tie sunkumai galėjo būti nugalėti vidaus priemonėmis, paremiant ūkininkus sunkiuoju laiku kitų veiksmų sąskaita, sakysim, kad ir iš skiriamų milžiniškų sumų kariuomenei, kuri neturėjo būti statoma aukščiau už tautos reikalus, juo labiau, kad ji buvo auklėjama ne 1919—1922 m. kariuomenės tradicijomis ir dvasia, bet buvo tik tautininkų diktatūrinio režimo puosmėna ir pagelbinis bei atsarginis policijos famstis dėl diktatūrinio režimo išlaikymo.

1919-1922 metų Lietuvos jaunutė kariuomenė, kaip ir 18 amž. pagarsėjęs karvedys Suverovas kovoje su priešiniais, neklusė, kiek jų, bet kur jie, lygiai kaip ir dabartiniai partizanai, kurie kovoja nelygia kovą plačiuose Lietuvos laukuose ir miškuose.

Ir kada tautininkų režimo veikėjai bei didvyriai dėl ginkluoto pasipriešinimo 1940 m. prieš tuometinį Hitlerio sąjungininką kėlė prasmingumo klausimą, tai nenoriu būti pranašu bei spėjiku, kad ne vienas jų nešiojasi kišenėje beginklio partizano pažymėjimą 1941 m. Aš čia turiu galvoje ne tuos, kurie kovojo ir ne vienas jų net galvą paguldė, bet tik tuos, kurie bėgančiam bolševikui iš užpakalio (ir tai tik pro kampan) sušuko „U—u“ ir paskum atsidūrė emigracijoj.

Panašūs veikėjai-didvyriai, kaip teko patirti, savo neužtarnautais nuopelnais stengėsi prasimušti į pirmąsias vietas

ir tremtyje, o paskum eigėsi pagal savo seną papratimą, kad ne jie žmonėms, bet žmonės jiems.

Amerikoje tokios galimybės labai ribotos. Čia kuomet visi atvykusieji stosi į fabrikus ar kitas fizinio darbo darbovietes, ir pažins, ir supras, kad darbininkai yra tokie pat žmonės, kaip ir visi kiti, trokštą laisvių ir teisių, kaip vandens ir oro, nors lietuviška patarlė sako, kad kuprotą tik grabas ištaisys.

Ir labai nesmagu klausytis, kada daug kas pagarbiai linksnioja tokių buvusių „veikėjų“ vardus su jų skambiais titulais, kaip antai: ten ir ten lankėsi buvęs departamento direktorius X, ten ir ten dalyvavo pulkininkas Y, o ten ir ten pranešimą padarė generolas Z, tuo sudarydami didžiulę reklamą ir tiems žmonėms ir jų idėjoms, kurios gal būtų tuščio maišo nevertos.

Gaila, kad gyvenimo sąlygos neleisdžia šią opiją ir svarbią temą išnagrinėti smulkiau. Tačiau ir iš šito aiškiai prašosi išvada, kad demokratinė san-

tvarka su jos laisvėmis ir teisiėmis, o taip pat pripažinimu žmogaus gerovės aukščiau už viską, yra pranašesnė už bet kurią kitą.

Žinoma, kartais į valdžią demokratinė santvarka gali patekti ir demagogų, kurie žadės rinkikams milijonus gėrybių, o po rinkimų tuos pažadus užmirš. Bet užtat demokratinė santvarka sudaro galimybes tokių nenaudėlių užgiu nerinkti. Tuo tarpu kai diktatūrinė santvarka toks nenaudėlis sėdės išlisis amžius ant vispusiškai nuginkluoto žmogaus sprando.

Taigi visur ir visuomet turime skleisti ir palaikyti demokratinio principo diek pasiliekančių Amerikoje, tiek besirušiančių, atėjus laikui, grįžti į Lietuvą. Valdžia, kaip pasakė buvęs U. S. prezidentas A. Lincoln, of the people, by the people and for the people yra be abejo geriausia.

„NAUJIENOS“—NEIŠSEMIA MŪSŲ ŽINYNO IR ĮSMINTIES ŠALTINIUS. SKAITYKITE JA IR KITUS RAŠINKITE SKAITYTI IR PLATINTI

Daugiausia apie Kanadą ir Lietuvą žinių duoda nepartinė ir nesrovinė—patriotinė

„NEPRIKLUSOMA LIETUVA“

8-nių puslapių didelio formato savaitraštis, redaguojamas modernišku, Lietuvos laikraščių pavyzdžiu, būdu.

KAINA: Visur užsieniuose 3 doleriai 50 centų, Australijoje — 4 doleriai.

ADRESAS:

„Nepriklausoma Lietuva“, 3A, Fourth Ave., Ville Lasalle, Montreal, Que., Canada.

Atviros Kojų Žaizdos Gali Būti Išgydytos

Kam kentėti ir nemiegoti per naktis, jei jus galite to išvengti. Pabandykite BOROCYL OINTMENT. Jos pagalbė daugeliui žmonių. BOROCYL OINTMENT pašalina skausmus, niežėjimą, deginimą ir pagelbsti gijimą. Taipgi vartojamos nuo eozema nudegimų ir kitų odos ligų. Kaina \$1.50. Siųskite Money Orderj arba nuvykite į: BOROCYL CO., 1241 NO. ASHLAND AVE. CHICAGO 22, ILLINOIS.

Planingas taupymas moka gerus dividendus

- Kiekvienas, kuris kas savaitę arba kas mėnesį taupo nors truputį, — taupo planingai.
- Taupyti reik įprast. Taupyk nors mažai, bet reguliariai.
- Nuo 1905 metų kiekvienam taupytojui Mutual Federal Savings moka gerus dividendus du kartu į metus.
- Kiekvieno taupytojo sąskaita apdrausta iki \$5,000 per
- Federal Savings and Loan Insurance Corp. nuo 1935 metų.

PRADĖKITE TAUPYTI ŠIANDIEN!

Mutual Federal Savings AND LOAN ASSOCIATION

Chartered and Supervised by the United States Government.

2202 West Cermak Road

JOHN J. KAZANAUSKAS, Pres.

Chicago 8, Illinois

TEL.—Vlrginia 7-7747

VALANDOS: Pirm., Antr., Penkt.—9 val. ryto iki 5 vak. Treč.—9 val. ryto iki 12 val. vidurdienio.

Ketvirtadienį — 9 val. ryto iki 8 val. vakaro. Šeštadienį — 9 val. ryto iki 1 valandos po pietų.

TA BUIČKA ŠIANDIEN GALITE GAUTI PAS

Milda Buick Sales

Dan Kuraitis, Jonas Rodinas, Vincas Parėdnis ir Antanas Bačkys.

907 W. 35th STREET

Tel. LAfayette 3-2022

SOTUS ALKANAM PADEK!

AID OVERSEAS, Inc., 2244 W. 23rd Place. CHICAGO 8, ILL. TELEFONAS VIRGINIA 7-8711.

AID OVERSEAS, INC., siunčia maisto siuntinius į Vokietiją ir kitus Europos kraštus, išskiriant SSSR. Pristatymas trunka apie 18 dienų. Maisto siuntiniai pakojami Europos sandėliuose, o užsakymai iš Chicago siunčiami AIR MAIL. Kely dingę siuntiniai keičiami kitais, nes pilnas draudimas. Reikalaukite pilno sąrašo.

SIUNTINYS Nr. 3—\$6.60

4 sv. rūkytų lašinių
2 sv. kiaulinių taukų
2 sv. margarino
1 sv. kiaušienos mėsos

SIUNTINYS Nr. 5—\$5.60

2 sv. rūkytų lašinių
2 sv. marmelado
2 sv. pupelių kavos
2 sv. cukraus
1 sv. margarino

SIUNTINYS Nr. 10—\$6.40

2 sv. rūkytų lašinių
2 sv. kiaušinių taukų
2 sv. margarino
2 sv. degtintos kavos
1 sv. šokolado

SIUNTINYS Nr. 12—\$5.95

2 sv. rūkytų lašinių
2 sv. kiaušinių taukų
3 sv. degtintos kavos
2 sv. cukraus

SIUNTINYS Nr. 19—\$9.95

4 sv. rūkytų lašinių
2 sv. kiaušinių taukų
2 sv. margarino
2 sv. marmelado
4 sv. degtintos kavos
4 1/2 sv. cukraus
2 gabalai tualet. muilo

SIUNTINYS Nr. 25

E) 10 sv. gryn. kiauš. taukų \$4.25
C) 15 sv. gryn. kiauš. taukų 5.40
D) 37 sv. gryn. kiauš. taukų 8.85

SIUNTINYS Nr. 30

A) 5 sv. degtintos kavos \$5.50
B) 5 sv. deg. kavos 5 skard. dėžutės \$5.80

SIUNTINYS Nr. 93—\$6.95

5 sv. kiaušinių taukų
5 sv. degtintos kavos

SIUNTINYS Nr. 94

A) 5.5 sv. šokolado \$4.50
B) 8 sv. bičių medaus 4.80
C) 5 sv. kakavos 3.40
E) 10 sv. džiovintų salyvių 3.60
F) 5.5 svarų margarino 3.50

ATSAKO VISUS REIKALAVIMUS TELEVIZIJOS SETŲ

Fabrikas Tiesiai Jums Žemiausiom Kainomis Chicagoj

12 1/2" STALO MODELIS \$119.50 DAILUS 16" STALO MODELIS \$159.00

Prima orderius dabar, kol yra ribotas kiekis. Greitas pristatymas, mažas įmokėjimas.

Fabirko Parodymas 4834 SO. ASHLAND AVE. Parodymui Kambariai Frontier 4-6641

PERMAINA GYVENIME?

Jūsų gyvenimas pasikeičia vidutiniame amžiuje. Tie periodai apsirėškia pas moteris (38 iki 52 metų). Ar jūs kenčiate nuo kasdieninės, jaučiatės nervinga, nuvargusi? Tada pabandykite Lydia E. Pinkham's Vegetable Compound pasalinimu šių simptomų. Pinkham's Compound taigai talpina savyje, ką daktarai vadina stomachic tonic efektu!

VEGETABLE COMPOUND

Siemon Popieris 33 1/3% Pigiau

Pure-Lead-Oil House Paint Self-Cleaning gal. \$3.95

1 Coat Flat Paint, plaunamas gal. \$2.95

1 Coat Enamel, baltas. Gal. \$3.95

Kaip tik stiklas. Gal. \$3.95

Mes pristatysime į jūsų namus kasdieną DYKAI. Šaukite: LA 1-0104.

BERLAND'S PAINT COMPANY 3544 W. 26th — 1917 So. Halsted.

Tel. Lawndale 1-0104.

DYKAI kvorta Linoleum Finish su kiekvienu telefonu užsakymu.

Padarykit savo linoleum kaip naują.

PROGRESS

LIEUVIŲ BENDROVĖS

KRAUTUVĖS

PECIAI, SALDYTUVAI, TELEVIZIJOS APARATAI, SKALBIAMOS MAŠINOS, BALDAI, MATRACAI, KILIMAI, LOVOS IR VAIKŲ BALDAI.

Didžiausias Pasirinkimas MAŽIAUSIOS KAINOS Lengviausi Išmokėjimai.

Baldai Padaromi Pagal Užsakymą

PROGRESS FURNITURE CO.

3224 SO. HALSTED ST.

Tel. Victory 2-4226

4183 ARCHER AVE.

Tel. LAfayette 3-3171

CHICAGO, ILL.

Leidžiame lietuviškas radio programas antradieniais 7:30 valandą vakare iš stoties WGES, 5000 watts—1390 kil.

SA BERGMAN

1524 W. 63rd ST.

TEL. PROSPECT 3-4440

Paints

Com. 63rd and Justine

Visi Telefonai: PROSPECT 6-3440

Išimtinai Malevos, Sienu Popieros ir Langams. Uždangų Krautuvė.

DIDELIS IŠPARDAVIMAS EINA D A R !

Bergman's Best House Paint puikiosios kokybės. Gal. \$4.39

Pasirinkimas Dutch Boy Sumaišytų Malevos Produktų.

Bergman's Best Interior Gloss dėl virtuvų ir maudynių, balta ir vėliausių spalvų. Kvorta \$1.30

Bergman's Velvet Flat Oil Paint, plaunama — nėra geresnės, balta ir spalvota. Spec. už gal. \$3.49

Aplankykite Bergman's ir gausit draugišką patarimą kaip malevoti ir dekoruoti jūsų namus ekonomiškausiu būdu. Popiera apriimuojama Dykai. Pristatom dykai.

Visi Telefonai: PROSPECT 6-3440

Bergman's neturi jokių skyrių.

Valandos: Atdara: Pirmadienį ir Ketvirt. iki 9:00 vak. Antr., Treč., Penktad. ir Šeštad. iki 6 popiet.

BEGALINĖ ŠAKNIS

Begalinė Šaknis (Musk Roots) auga

ir Lietuvoje, ir ten ją vadina begaline,

nes niekas nėra suradęs jos galo. Prieš

200 metų Lietuviai

gydydavosi Begaline Šaknimi

nuo aziatiškos choleros, nuo visokių karščiavimų, nuo vidurių uždegimų ir atliuosavimui surakintų ir neveiklių sanarių.

Begalinė gera nuo visokių nervų ligų, nuo geltligės, nuo isterijų; kiti vartoja begalinę ir nuo nuomario ir paraliziaus.

Pasidaryk begalinės arbatos ir gerk. Prisiūniam į jūsų namus.

Begalinės svaras \$7.00, už \$1.00 dvi uncijos.

ALEXANDER'S

414 West Broadway

South Boston 27, Mass.

„Naujienos“—yra Jūsų Geriausias Draugas — Užsirašykite Jas.

3—NAUJINIENOS, CHICAGO 8, ILL. —ANTRADIE, BIRŽELIO 27, 1950

NAUJIENOS

Published Daily Except Sunday by The Lithuanian News Publ. Co., Inc.
1739 South Hasted Street, Chicago 8, Ill. Phone CA 6-8500
Entered as second-class matter March 7, 1914 at the Post Office at Chicago, Ill., under the Act of March 3, 1879.

Subscription Rates:	
\$7.00 per year in Canada	
\$7.00 per year outside of Chicago	
\$9.00 per year in Chicago	
4 cents per copy	
Užsakymo kaina:	
Chicagoje — paštu:	
Metams —————	\$9.00
Pusei metų —————	4.50
Trims mėnesiams —————	2.25
Vienam mėnesiui —————	.90
Chicagoje per išnešiotojus:	
Viena kopija —————	4c.
Savaitėi —————	.25
Mėnesiui —————	.90
Jungtinėse Valstybėse, ne Chicagoj:	
Metams —————	\$7.00
Pusei metų —————	3.50
Trims mėnesiams —————	2.00
Užsienioose: —	
Metams —————	\$10.00
Pusei metų —————	5.50
Trims mėnesiams —————	3.00
Naujienuose eina kasdien išskiriant sekmenius. Leidžia Naujienų Bendrovė, 1739 So. Hasted Street, Chicago 8, Ill. Tel. CA 6-8500.	
Pinigus reikia siųsti pašto Money Orderiu kartu su užsakymu.	

Karas Darosi "Šiltas"

Per paskutinius kelis metus labai išpopuliarėjo "šaltojo karo" sąvoka. Tas keistas karas faktiškai prasidėjo dar Antrajam pasauliniam karui nepasibaigus. Tai įvyko dėl to, kad karo metu demokratinės valstybės susigiminiavo su Maskvos valdovais, kurie ne tik savo kraštą gengsteriškoms priemonėms valdo, bet ir gengsteriškai elgiasi su kitomis valstybėmis.

Užmirštas buvo Stalino su Hitleriu "krauju sucementuotas" paktas, kuris faktiškai ir privedė prie karo. Prezidentas Rooseveltas, matyti, buvo įsitikinęs, jog, patekę į padorių žmonių kompaniją, ir gengsteriai gali pasitaisyti.

Amerika tiesiog besąlyginiai ėmė teikti Rusijai visokeriopą pagalbą: maistu, ginklais, medikamentais ir įvairiausiomis reikmenimis. Tų gėrybių Rusija iš Amerikos gavo už 11 milijonų dolerių su viršum.

Tokia nuosirdi parama, rodosi, turėjo paveikti Maskvos valdovus. Bet kur tau. Ir tą paramą gaudami, Maskvos valdovai jau darė planus savo tolimesniems žygiams, kurie susiveda prie pasaulio pavergimo. Amerikos ir kitų tautinių atstovai neturėjo net progos stebėti karo veiksmus sovietų-vokiečių karo frontuose. Tuo pačiu metu, kaip dabar yra žinoma, Maskva siuntė tūkstančius savo šnipų, kurie visokiausiais būdais stengtųsi išgauti karo paslaptis. Ir išgavo. Šiandien yra žinoma, kad visa eilė mokslininkų teikė Maskvai įvairiausias informacijas, kurių dėka rusai galėjo pasigaminti atominę bombą.

Pasitikėdama savo "karžygiška" talkininke, Amerika pasiskubino nusiginkluoti bei atšaukti savo karo jėgas iš Europos bei kitur. Maskvai to tik ir reikėjo: jos "karžygiška" kariuomenė įsistiprino rytų Europoje ir padėjo raudoniesiems sąmokslininkams smurtu užgrobti valdžias ir savo rankas. To dėka visa eilė valstybių (Lenkija, Rumunija, Bulgarija, Vengrija ir Čekoslovakija) pasidarė Maskvos satelitai. Tos satelininės valstybės šiandien yra visiškai Maskvos kontroliuojamos.

Tas pat atsitiko ir Azijoje, kur milžiniška Kinija jau faktiškai yra Maskvos kontroliuojama, o dabar ateina eilė Korėjai. Amerika buvo tiek neapdairi, kad leido rusams užimti siaurinę Korėjos dalį. O kur Maskvos gengsteriai įkelia koją, iš ten jie jau nesitraukia tol, kol durtuvais neužkaria žmonėms "liaudies demokratijos". Vadinasi, kol jų agentai nepagrobė valdžios ir savo rankas.

Šiaurinėje Korėjoje ne tik valdžia pateko į Maskvos agentų rankas, bet Stalinas pasirūpino ten suorganizuoti bei apginkluoti iš kelių dešimčių tūkstančių vyrų kariuomenę, kuri, reikalui esant, galėtų plėsti komunistinės imperijos sienas.

Maskva, matyti, dabar jaučia, kad tokiam sienų plėtimui yra geras momentas, todėl ji ir įsakė savo satelitinė šiaurės Korėjai pradėti karą prieš pietų Korėją, kurią proteguoja Amerika.

Su Kinija juk Maskvai labai pasisekė. Amerika visą laiką svyravo, dėsė, kol pagaliau visa Kinija pateko į bolševikų kontrolę. Visokie Kinijos reikalų "specialistai" ramino amerikiečius, kad Kinijos komunistai yra visai kitokie, — girdi, tai tik pažangūs agrarai, kurie siekiasi praversti reformas žemės ūkyje. Šiandien jau visiems yra aišku, kad tie raudonieji Kinijos agrarai yra niekas daugiau, kaip tik ištikimi Maskvos tarnai.

Šaltasis karas, kuris neduoda pasauliui ramybės, pagaliau "pašiltėjo". Korėjoje prasidėjo pusėtinai šiltas karas. Nėra mažiausios abejonės, kad tai Maskvos padaras. Gavusi iš Maskvos direktyvą karą pradėti, raudonųjų kontroliuojama šiaurinė Korėja įsiveržė į Amerikos proteguojamą pietų Korėją.

Kas toliau? Jei šį kartą Amerika nenusistatys griežtai ir tik patenkinami teikimu tokios paramos, kurios paprastai yra per mažai ir kuri dažnai ateina per vėlai, tai Maskva ir vėl triumfuos. Nes tuo atveju visa Korėja bus faktiškai Maskvos kontroliuojama.

Kitas dalykas: jeigu Korėjos avantiūra Maskvai pasiseks, tai taisyklė ji galės be didelės baimės panašų dalyką įvykdyti Irane, Vokietijoje ar kur kitur.

KAS TIE "PROGRESYVIEJI LIETUVIAI"?

Nuolat skaityti komunistiškus laikraščius būtų didžiausia žmogui bausmė: juk tokie jie neįdomūs, nuobodūs. Ir aš prisivertiu "Vilnių" ar "Laisvę" tik retkarčiais paskaityti. Paskutinį kartą varčiau "Vilnių" birželio 6 d. Ten užtikau "Kazys Grinius" straipsnelį, kuriame yra toks sakiny:

"Amerikoj Grinius sustodėjo su klerikalais, socialistais ir kitokiais kryžiuočiais ir vengė susitikti su progresyviais lietuviais".

Aš gerai žinau, kas yra tie klerikalai ir socialistai, bet nežinau, ką "Vilnis" pakriktijo kryžiuočiais. Bet ne tai ir svarbu man. Man rūpėjo išsiaiškinti, kas yra tie "Vilnies" tarimieji progresyvieji lietuviai, su kuriais velionis Dr. Grinius turėjęs bendradarbiavimą.

Iš visa ko matyti, kad progresyvieji lietuviai — tai "Vilnies" ir "Laisvės" plauko žmonės, t. y. tie, kurie dienomis ir naktimis niekina Ameriką ir

visą demokratinį pasaulį ir susirietę giria visa, kas daroma Rusijoje ir jos pavergtos valstybės. Aš žinau, kad tie žmonės, kurie taip daro, visur vadinami komunistais. Kodėl mūsiškiai bijo to vardo? Aišku, kodėl. Komunistas virsta nepopuliariu žodžiu, o lietuvių tarpe jis reiškia tą patį, ką ir Lietuvos budelis, todėl ir reikiama kuo nors pridengti savo bauriųjų ličny. Na ir prisidengs šeškas triušelio kailin, bet veltui — šeško kailis kaip smirdėjo, taip ir tebesmirdi ir kas uosle turi, užuodžia, ko čia iš tikrųjų esama. Taip ir politiška neakliems nepasidėp-site prisidengę progresyviųjų ar kuriuo kitu gražiu vardu ir savo prekės nebeįpiršite.

Jūs susirūpinote ir savo avelių kaimenę, kurioj yra daugiau atsiranda užsispyrusių avinukų, nebeįnoričių būti nuolat mulkintam. Vargu be-sulaikysite ir juos apskaišę dirbtinomis plunksnomis. Jei

jau pirklys nebegali skelbti savo prekės jos tikruoju vardu, tai jau blogi popieriai. Matyti, smarkiai blogėja ir mūsų komunistų popieriai. Dabar Bimba su visu savo štabu dar galėtų išvykti į savo matuską Rusiją (jei tik juos ten priimtų) veltui, nes norintieji iš-pirkti jiems "šipkartes", skelbėsi laikraščiuose, o vėliau gali tekti vykti savais pinigais... Žemaitis

jau pirklys nebegali skelbti savo prekės jos tikruoju vardu, tai jau blogi popieriai. Matyti, smarkiai blogėja ir mūsų komunistų popieriai. Dabar Bimba su visu savo štabu dar galėtų išvykti į savo matuską Rusiją (jei tik juos ten priimtų) veltui, nes norintieji iš-pirkti jiems "šipkartes", skelbėsi laikraščiuose, o vėliau gali tekti vykti savais pinigais... Žemaitis

jau pirklys nebegali skelbti savo prekės jos tikruoju vardu, tai jau blogi popieriai. Matyti, smarkiai blogėja ir mūsų komunistų popieriai. Dabar Bimba su visu savo štabu dar galėtų išvykti į savo matuską Rusiją (jei tik juos ten priimtų) veltui, nes norintieji iš-pirkti jiems "šipkartes", skelbėsi laikraščiuose, o vėliau gali tekti vykti savais pinigais... Žemaitis

RAUDONOJO VORO TINKLUOSE

Rašo A. SERMUKSNIS

(Tęsinys)

Ypatingai liko mano atmintyje viena beveik sunkiausia naktis. Žygiavom visą dieną be maisto. Atėjus vakarui, pradėjo smarkiai lyti, perlijo visus iki paskutinio siūlo. Poilsio nėra, vis einam ir einam. Nors ir pavargę, bet valgyti pašėlusiai norim. Pečiai nuo kulbosvaidžio beveik kruvini, kojos pūs-lėtos, visos šlapios ir už ką, už ką taip sunkiai fiziškai reik kentėti? O lyja visnaktyje be perstojo, galop gaunam prie vieno miesto poilsio. Bet mus neleidžia eiti į namus, o turim sugulti ant plento. Plentas vandeny plauko, mes šlapi, o dar sugulim ir iš viršaus vienodai pila. Būdami nežmoniška pavargę ir tokioj lovoj užmiegam keletai minučių. Pabundam dar labiau sušalę ir pavargę. Tiktai paryčium gaunam žygiuoti tolyn.

Apie pietus sustojam dideliame dvare, na, tikimės, gau-sim šiek tiek poilsio. Nespėjam kojų perauti, mūsų visą kuopą išsiunčia už kelių km. žvalgybon. Vėl apsirovę amunicija per laukus ir pievas einam tolyn. Pirmą syk gaunam pereiti per ūkininkų namus, nes lig šiol griežtai draudė. Randam šiek tiek maisto, kurį godžiai likviduojam.

Einam tolyn, miške randam keletą pabėgėlių vežimų. Leitenantas įsako iškrauti. Tai ne krata, o grobimas, plėšimas, atima — geresnis drabužių, maistą, laikrodžius ir galop arklis su kuriais grįžtam atgal.

Grįžus iš žvalgybos batalio-no jau nerandam, išžygiavęs tolyn. Nejamės susidę veži-muos, kiti raiti, o tretį ant

jau pirklys nebegali skelbti savo prekės jos tikruoju vardu, tai jau blogi popieriai. Matyti, smarkiai blogėja ir mūsų komunistų popieriai. Dabar Bimba su visu savo štabu dar galėtų išvykti į savo matuską Rusiją (jei tik juos ten priimtų) veltui, nes norintieji iš-pirkti jiems "šipkartes", skelbėsi laikraščiuose, o vėliau gali tekti vykti savais pinigais... Žemaitis

jau pirklys nebegali skelbti savo prekės jos tikruoju vardu, tai jau blogi popieriai. Matyti, smarkiai blogėja ir mūsų komunistų popieriai. Dabar Bimba su visu savo štabu dar galėtų išvykti į savo matuską Rusiją (jei tik juos ten priimtų) veltui, nes norintieji iš-pirkti jiems "šipkartes", skelbėsi laikraščiuose, o vėliau gali tekti vykti savais pinigais... Žemaitis

dviračių. Ateina naktis, pasi-klįstam. Turim pamiškę lauk-ti aušros, o čia šalta, vėjai švil-pia.

Balandžio 29 d.

VĖL VISĄ dieną važiuojam tolyn. Per pietus vienas ru-sas nutraukia nuo vežimo ir liepia važiuoti blogu jo dvira-čiu. Perpykęs nevažiuoju, dvi-račių numetu į griovį ir einu pėsčias. Vežimas greitai nutolsta, o aš lieku vienas miške. Pasilikau nuo pirmo bataliono antros kuopos nežinia kuriam laikui, bet dėl to nesuku galvos.

Netrukus prieinu miestuką. Stovinčių sargybų klausiu, kur nuvažiuo gurguolė, bet kas žinos, jų čia važiuoja šimtai. Einu šen ir ten, nieks nežino. Mane jau pradeda imti baimė, kad nepaimtų už dezertyrą. Pagaliau randu mūsų divizijos štabą, kuris nurodo už 5 km. stovint pulką miške. Nueinu į tą mišką, bet surasti tarp daugybės dalinių nepavyksta. Pavargęs grįžtu atgal. Divizijos štabas jau išsikraustęs kitur. Mane perima kontarvietka ir pasodina ant karinio tribunolo gurguolės. Išsigastu, kad nepakliūčiau į teismą. Taip važiuoju tris dienas prašydamas leisti į savąj pulką grįžti. Bet manęs vieno neleidžia, nes sako vienam vistic nepavyks surasti.

Gegužės 2 d.

VAŽIUOJU vis su gurguole. Po tų praeiktų žygiavimų tai tikras poilsis. Tačiau kol žygiuodavau būdamas mirtinai pavargęs, mažai ką galvo-davau. Vienintelis troškimas buvo tik poilsis ir miegas. Mie-go visai beveik negaudavom, nes dieną ir naktį žygiavom. Vokiečiai smarkiai traukėsi, o mes paskui tankus nespėdavom žygiuoti. Vos baigi prieiti fronto linijas, žiūrėk vėl pranešė, kad vokiečiai atsi-traukė už 30 km. ir vėl reikia naują barą užimti.

Dabar jau pailsėjau, pečių neslegia kulkosvidais, bet už-tat širdis pavargo, mintys ne-gailestingai kankina. Mane ba-gia pianti ta šiurkšti ir kieta aplinkuma. Čia nėra meilės švelnumo nei užuojautos —

vien pikti žodžiai ir baurūs keiksmas lydi visas dienas.

Po ilgesnės pertraukos nusi-prausiu, šiek tiek barzdą ap-karpu, nes fronte būnant nei prausdavomės, nei skusdavo-mės.

Šiandien iš Karinio Tribuno-lo perdavė į mokomąją kuopą prie divizijos štabo. Čia pirmą kartą gaunu sėsti į mašiną ir pilnu tempu pirmyn. Pakliūnu tarp vienu rusų, nors teisybė ir tų mažai, tai iš Kaukazo ir Azijos tamsiaveidžiai. Nėra nė vieno lietuvio. Ilgu ir nuobodu. Vakare sustojus, gaunam paruošti divizijos ponams nak-vynės vėtas ir per naktį eiti sargybas. Naktys vėl prasideda be miego ir poilsio. Karininkai visur girti, kareiviai irgi, gyve-nimas čia dar biauresnis negu pulke.

(Bus daugiau)

Mirė Prof. Kaasik

STOCKHOLM (LAIC).— Ge-gužės 24 d. Stockholme nuo širdies smūgio mirė buv. Tartu universiteto prof. Nikolai Kaasik, "Baltic Review" redakci-jinės kolegijos narys.

Velionis, kilęs iš Estijos salų, baigė Tartu universitetą 1923 m., vėliau Paryžiuje studijavo tarptautinę teisę ir, kaip Rocke-fellerio stipendininkas, studija-vo Zenevoje tarptautinę aukš-tųjų mokslų mokyklą. Papildęs mokslus Vienoje, Goettingene ir Hagoje, sugrįžo Estijon ir 1933 m. gavo teisių daktaro laipsnį. Vėliau jis dažnai atsto-vavo Estiją tarptautiniuose kon-gresuose ir perėjo Užsienių Rei-kalų Ministerijos tarnybom. 1936 iki 1939 metų jis atstovavo Es-tiją Tautų Sąjungoje. 1944 m. jis atsidūrė Švedijoje, kur gy-vai dalyvavo estų ir baltiečių bendrųjų organizacijų veikloje. Jis buvo vienas vyriausių "Newsletter" redaktorių.

—Komunistams pavyko su-naikinti pačiam pasienyje bu-vusius korėjiečius, bet toliau esantieji labai vykusiai pasi-priešino. Komunistai pagrobė kelis Korėjos miestelius, bet kiekvienas laimėjimas jiems brangiai kainavo.

—Vengrija ir Rytų Vokietijos valdžia pasirašė draugingumo sutartį.

"NAUJIENOS" skaito visa srovė žmonių: darbininkai, būrininkai, profesionalai, dvasininkai, mokslininkai ir valstybininkai.

PIRMOSIOS LIETUVISKOS PROTES-TANTŲ KNYGOS XVI AMŽIUJE

Rašo PROF. VACLOVAS BIRZISKA

(Tęsinys)

1548 m. balandžio mėn. 5 d. Mažvydas pabaigė Karaliaučiaus universitetą bakalauru laipsniu pirmoje universiteto laidoje, o jau nuo 1549 m. vasario mėn. gyveno Ragainėje, kur kovo mėnesio trečią dieną pasirašė prakalbą antram savo darbui, vardu "Giesmė S. Ambraszejaus, bey S. Augustina, kurie vadin: Te Deū laudamus", ir paaukojo jį Sebastijonui Perband-tui, Ragainės administratoriui. Kadangi Mažvydas bu-vo paskirtas Ragainės klebonu tik kovo mėn. 18 d., tai, matyti, jis buvo į Ragainę atvažiavęs dar prieš savo paskyrimą ir darbą paaukojo Perbandtui kaip tik tuo tikslu, kad gautų Perbandto palaikymą ir pri-tarimą savo kandidatūrai į Ragainę, kur klebono vie-ta vakavo nuo 1546 m., kada maru mirė jos klebonas kunigas Ambraszejus Lautensternas, kurio dukterį be-ne 1549 m. Mažvydas ir vedė. Galimas daiktas, ir šv. Ambraszejaus giesmės parinkimas vertimui buvo su-sietas su kunigo Lautensterno vardu. 1549 m. išspaus-dinta toje pačioje Hanso Weinreicho spaustuvelyje dvy-likos puslapių knygutė, be "Te Deum laudamus", ap-ėmė dar dvi giesmes, paties Mažvydo sudėtas, ir jos buvo išspausdintas toks mažas egzempliorių skaičius, kad jau XVI a. buvo visiškai išnykusi ir liko pamiršta. Vienintelis dabar žinomas jos egzempliorius buvo Dr. Z. Celichovskio (1845—1923 m.) surastas 1897 m. Kórniko (Poznanės krašte) bibliotekoje, 1556 m. Ka-raliaučiuje išspausdintos Seklucijono postilės įrisime. Galimas daiktas, kad atsitiktinė proga išspausdinta knygutė beveik visą buvo likusi spaustuvelyje ir paties spaustuvininko buvo vėliau panaudota makulatūrai, kitai knygai įrišti. Toks būdas sudaryti reikalingam įrišti kártonui, kada pats kártonas dar nebuvo atski-rai gaminamas, jau iš seno buvo vartojamas dar rank-raščių gadynės įrišimams gaminti. Jis išsaugojo dau-gybę rečiausių spaudinių, pradedant kai kurių Gu-

tenbergo nežinomų spaudinių fragmentais. Tokiame įrisime prieš keliolika metų buvo surasta seniausia, 1530 m. išspausdinta, estų kalba knyga; tokiam įriši-mui prieš pat Antrąjį Pasaulinį karą kunigas Vėblai-tis Kaune buvo suradęs vieną pilną egzempliorių ir dviejų egzempliorių nuotrupas 1776 m. išspausdintos Žemaičių vyskupijos jubiliejinės knygutės "Metų Szventų", prieš tą suradimą visiškai net bibliogra-fams nežinomų. O ši "Giesmė Sz. Ambraszejaus", nors ir buvo ištisai pakartota 1570 m. Mažvydo giesmyne, bet, ir šiam giesmynui dingus, liko, kaip jau sakytą, visiškai pamiršta. 1897 m. ją pakartojo Dr. Celichov-skis, o 1922—1923 m. fotografuotinai, kartu su kitais Mažvydo darbais, profesorius J. Gerulis.

1558 m. vokiškai paskelbtasis naujas Prūsijos baž-nyčios sutvarkymas buvo iš dalies ir lietuviškai išver-sas ir 1559 m. Daubmano spaustuvelyje išspausdintas, pavadinimu "Forma Chrikstima, Kaip Baszniczas Ista-time Hertzigistes Prusų, ir kitos zemesu laikoma ira". Čia, be krikšto formulių ir pamokymų, pabaigoje dar yra įdėta giesmė "Christus Jordanop ateigha". Tokios lietuviškos krikšto ir jungtuvų formulės vėliau ruo-kačiais buvo kartojamos protestantų agendose ir nuo-liatos kartojamos katalikų ritualuose (irgi pradžioje agendomis vadinamuose); tokių katalikų ritualų su lietuviškomis krikšto ir jungtuvų formulėmis XVII—XVIII a. žinome ne mažiau, kaip 41; bet, greičiausia, jų buvo išleista ir daugiau. Katalikų ritualai su lietu-viškėmis formulėmis buvo spausdinti daugiausia Vil-niuje, bet ir Krokuvoje, Lvoje, Brunsbergoje, Toru-nėje, Gdanske, Kalise, Sandomiruje, gal ir kitur. Tuo-se ritualuose lietuviškasis tekstas dažniausiai buvo įterpiamas po lotyniškojo ir lenkiškojo ir neretai su-jungiamas dar su latvišku ir vokišku, o kartais net ir su pranciškiu. Tačiau "Forma Chrikstima" buvo iš-spausdinta vien lietuviškai ir daug platesniu mastu kaip ritualuose. Išlikęs tėra vienas egzempliorius Ka-raliaučiaus universiteto bibliotekoje. Forma buvo pa-kartota 1570 m. Mažvydo giesmyne, paskiau 1875 m. A. Bezenbergerio ir 1922—1923 m. J. Gerulio. Nors knygoje vertėjas ir nenurodomas, bet vien iš to fakto, kad ji visa buvo pakartota Mažvydo giesmyne, daro-si aišku, kad ją išvertė Mažvydas. Tačiau F. Spec-

tas, E. Hermannas ir iš dalies J. Gerulis keldavo abe-jonę, kad čia aiškiai versta iš vokiečių teksto, o Maž-vydas buvo pats pasisakęs, jog jis vokiškai nemokas. Bet tas Mažvydo pasisakymas buvo pareikštas viane-me jo laiške, rašytame 1549 m., o knyga buvo išspaus-dinta 1559 m. ir parašyta ne anksčiau, kaip 1558 m.: dešimties metų laiko tarpo galėjo Mažvydui visiškai užtekti, kad jis bent tiek būtų vokiškai pramokęs, kad būtų galėjęs aną vertimą atlikti. Gyvendamas Ragai-nėje, be kitų kunigų, susidurdamas nuolat ir su vo-kiečių administracija, be to, buvęs vėliau tos pačios administracijos vertėju, jis turėjo bent kiek ir vokiš-kaį pramokti. Kita vertus, tą vertimą galėjo atlikti ir Jurgis Zablockis ar Baltramiejus Vilentas, ar paga-liau kitas koks Mažosios Lietuvos kunigas; bet, atro-dų, kad nėra pagrindo tą vertimą kam kitam priskir-ti, juo labiau, kad ir J. Gerulio tvirtinimu, patį verti-mo kalbą yra labai artima kitų neabejotinų Mažvydo darbų kalbai. Pagaliau, reikia nepamiršti, kad versti Mažvydui galėjo padėti ir jo žmona, kuri, jos motinos teigimu, laisvai tiek lietuviškai, tiek vokiškai kalbėjo.

Ligi savo mirties Mažvydas jau nieko daugiau ne-paskelbė, bent jokių kitų jo to laiko darbų nežinome. Bet liko nemaža jo ne visai pabaigtų rankraščių, ku-rie, jam mirus, pateko į rankas jo pusbrolio Baltra-miejaus Vilento, kuris pirmiausia pabaigė Mažvydo tik iš dalies spaudai jau paruoštus giesmynus: vienas buvo išleistas 1566 m., o antras 1570 m. Apie juos ka-lbama kitame skirsnyje. Po to, taip pat iš Mažvydo rankraščių, Vilentas paskelbė nedidelį Mažvydo dar-belį, kurio nepastebėjo ir J. Gerulis, leisdamas visus Mažvydo raštus, ir dėl to 1922—1923 m. Mažvydo raštų leidime jo nėra. Tai Trumpas klausimas ir prie-provomas tu kurie nor įpriimti Schwenstaghii Sacramenta Altoriaus". Šis penkis puslapių straipsnelis, greičiau-sia, paties Mažvydo išplėstas iš jo 1547 m. katekizmo skirsnelio "Ape swetasti alba Sacramenta altoriaus". Jis pasirašytas tik slapyraščiu M.M., kuris, be abejo, čia reiškia Martyną Mažvydą, ir buvo įdėtas į 1578 m. Vilento enchiridiono p. 65—70. Kadangi beveik tikra, kad šis enchiridionas pirmą kartą buvo išspausdintas dar 1575 m., tai visai galimas daiktas, kad ir Mažvydo "Trumpas klausimas" pirmą kartą irgi buvo tais me-

tais išspausdintas. Deja, kol nei vienas 1575 m. en-chiridiono egzempliorius nėra surastas, tol nėra gali-ma nustatyti, ar tikrai jis ir ten buvo paskelbtas.

Paskutiniu mum žinomu darbu, be giesmių, tenka laikyti "Paraphrasę permaningą poteraus maldą, per Martyną Mosiada ischgulditą". Šios 14 puslapių kny-gutės išliko vos du egzemplioriai: vienas Upsalės, an-taras Karaliaučiaus universiteto bibliotekoje. Abudu ne-turi antraštinio lapo, spaustuovės ir leidimo metų pažymėjimo, abudu ta pačia tvarka yra įterpti į vieną įrisimą tarp trijų Jono Bretkūno 1589 m. Karaliaučiu-jės pas Osterbergerį išspausdintų knygielių ir, kas svar-biausia, "Paraphrasio" puslapių paginacija sudaro Bretkūno knygiučių tęsinį. Iš to tenka daryti tik vieną galimą išvadą, kad ir "Paraphrasio" buvo išspausdi-na-tas pačiais 1589 m. ir kad jos leidėjas buvo Bret-kūnas. Buvo manoma, kad "Paraphrasio" tik atsitik-tinai pateko į vieną įrisimą su Bretkūno knygiutėmis; bet jau nekalbant apie tai, jog toksai sutapimas, kad dviejose įvairiose vietose ir egzemplioriuose ta pačia tvarka būtų atsitiktinai įrištos to pačios rečiausios lie-tuviškos knygos, yra visiškai neįmanomas išvaizduo-ti, tam griežtai priešinasi ir paginacijos tęsimas. Ta-čiau kita prielaida, kad čia Bretkūnas išspausdino ne iš paveldėtojo iš Vilento Mažvydo rankraščių, bet kad jis pakartojo jau anksčiau išspausdintą, bet dingusią knygutę, gal ir nėra be pagrindo: visai galimas dai-ktas, kad anoji 1574 m., greičiausia, Vilento išleista tri-kalbė knygutė (vokiečių, lietuvių ir lenkų kalba), apie kurią išliko tik užrašai apie pinigus, sumokėtus už jos išspausdintimą (knygutė pavadinta trikalbe "ge-beth") ir buvo "Paraphrasio", išspausdinta kartu lie-tuviškai, vokiškai ir lenkiškai. Gali būti, kad Bretkū-nas ištais pakartojo tik jos lietuviškąjį tekstą be jo-kių pakeitimų nuo savęs, tik nepakartojo antraštinio lapo, nes jis buvęs trikalbis. 1574 m. vokišką tekstą Vilentas galėjo paimti iš 1558 m. Kirchen Ordnung (Paraphrasio des Vater Unser), o lenkiškai galėjo ir pats išversti.

(Bus daugiau)

Girtuokliui nepatikėk pinigines.

Ispanų patarlė

Vaclovas Biržiška.

"ISTORIKAI"

Kadaise Lietuvos Didžiojo Kunigaikščio žygimanto juokdarys Stančikas ėjo su kitais lažybų kad pasaulyje daugiausia yra gydytojų, ir tas lažybas buvo laimėjęs, nes, jam pasirodžius valdovo rūmų dvavriškių tarpe su perrištu žandu, neatsirado nei vieno žmogaus, kuris nebūtų jam davęs patarimų, kaip pagydyti dantis. Tačiau, jei jis būtų šiandien pasirodęs mūsų tarpe ir būtų paėmęs į rankas mūsų laikraščius, o iš dalies ir knygas, jis turėtų savo nuomonę pakeisti ir pripažinti, kad gausiausią lietuvių švietusomenę grupę sudaro Lietuvos istorikai ir Lietuvos praeities "žinovai". Dabartinių metu beveik kiekvienas, kuris rašo kokią politinę, visuomeninę ar kultūrinę temą, būtinai paliečia ir kokį mūsų tolimesnės ar ir ne taip tolimos praeities klausimą ir jį savitai nušviečia, dažniausiai, tas praeities žinias iškrapštydamas ar iš sušlubavusios atminties, ar iš kokių svetimo darbo, parašytų, dažniausiai, žmogaus nič nieko nenusimanančio apie mūsų praeitį. Kiti vėl, kad ir skelbdami ir neiškraipytus, bet teisingus faktus, vis "atranda Ameriką" — skelbia lyg jį pirmą kartą viešumon keliamus klausimus, kurie jau seniai yra visiemis mūsų lituanistams žinomi, aprašyti, išlirti.

Bet visa tai yra suprantama. Nepriklausomybės laikais nuolatos didėjęs lituanistų būrys išsijusęs dirbo, tyrinėdamas įvairius tamsesnius ir kitų tautybių atstovų visai nenušviestus ar neteisingai nušviestus Lietuvos praeities reikšinius, tais klausimais rašė specialiuose žurnaluose ar atskirose monografijose ir net laikraščiuose straipsniuose, bet visa tai skaitė tik tie patys lituanistai ar aukštesniųjų mokyklų lietuvių literatūros ir Lietuvos istorijos mokytojai. Toli gražu ne visa tų lituanistų buvo nušviesta, o kartais ir jiems tekdavo ir smarkiai suklysti (pvz. jamiesiems mūsų istorikams leidžiant rinkinti Lietuvos istoriją, jaunas, dabar jau miręs istorikas Šlečas buvo keliuose puslapiuose aprašęs niekad nebuvusias Lietuvoje žiemietijas, ir tik man tai atsitiktinai pastebėjus, keli knygos puslapiai buvo išplėsti ir pakeisti kitais), bet ir klysdami jie vis dėlto atskleidė jau daugelį anksčiau nežinomų praeities faktų ir mėgino išpopuliarinti visuomenėje ir kitus, seniau žinomus. Tuo pačiu laiku kiti "profesionalai" — inžinieriai, architektai, gydytojai, miškininkai, agronomai, farmaceutai, ekonomistai, teisininkai ir kiti — ir tie patys "viską žinantieji", t. y. nieko nežinantieji, bet apie viską rašantieji profesionalai žurnalistai, kiekvienas tiek turėjo darbo savo specialybėje, kad ir geriausiojo noru neturėjo nei laiko, nei galimumo sekti to, kas lituanistų buvo skelbiama, surandama, išaiškinama, nustatoma. Ir jie nesekė ir beveik nieko apie tai nežinojo, tai, ir rašydami savo specialybės klausimais, jie tos praeities ir nelietė.

Bet visį atsiradome tremtyje — ir mes, lituanistai, ir tie visi gausūs kiti specialybių profesionalai. Retai kam čia pavyko gauti darbą savo specialybės srityje. Daugumai tenka dirbti tokį darbą, su koku Lietuvoje jis tiesiogiai ir nesusidurdavo, ir dėl to savaimė atgyja savotiška romantinė meilė visam, kas gali priminti Lietuvą, ypač jos senesnę ar ir mums artimesnę praeitį — politinę ir kultūrinę. Ir noromis nenoromis kiekvienas, vis tiek kokia tema berašydama, būtinai paliečia kokį Lietuvos praeities faktą, dažnai jo tik dabar pirmą kartą užgirstą ar atsitiktinai kur išskaitytą ir vėliau iš atminties iškreipta forma pakartotą. Daugeliui jų atrodo, kad jie yra pirmieji, kurie atkreipė į tai mūsų visuomenės dėmesį, nors visa tai seniai jau buvo žinoma ir savo laiku aprašyta. Bet blogiausia su tais, kurie dėl nežinojimo pačius faktus taip iškreipia, kad jų ir nebepažinsi.

Laikas nuo laiko tenka viešai vieną kitą tų klaidų atitaisyti, tik jų pasitaiko beveik kiekvienoje knygoje ir dažname laikraščio straipsnyje, tiek, kad jų nebeapvysi. Štai vienas "antras" vad. Elbingo prūsų kalbos žodynėlis, nors jis jau žinomas nuo 1825 m., kada jis buvo surastas Elbingo mieste (iš čia ir jo pavadinimas, bet ne dėl to, kad tai Elbingo prūsų žodynas) ir pirmą kartą buvo išspausdintas 1868 m., o paskiau spausdinamas kartu su kitais prūsų tektais ir nagrinėtas visų kalbininkų lituanistų. Tie, kas turėjo kadaise laiko lankyti ir VDU universiteto biblioteką, galėjo ten visus tuos leidinius surasti, neišskiriant ir prof. Bezenbergerio fotokopijos, kuri ten buvo jau nuo 1922 b. Kitam rašytojui, kitame laikraštyje, ir to maža — tą patį Elbingo žodyną jis paverčia spaudiniu, išspausdintu net apie 50 metų prieš tai, kada Gutenbergas

išrado spaudą. Kitas, vėl kitos specialybės žmogus, prirašo devynias galybes visokių nesąmonių apie senąsias lietuvių spautuves ir vargšą Mikalojų Daukšą paverčia reformatu Postilės vertėju.

Kiti labiau linkę į politinę ir visuomeninę istoriją. Taigi kažkoks L. ("L. K." Nr. 12), papasakojęs mums įvairių pasakų apie rusų istoriją, kurią, kaip jis pats prisipažįsta, "studijavo" klausydamas Boriso Godunovo operą, persimetą ir į Lietuvos įvykius ir suranda 1831 m. Kosciuskos sukilimą Lietuvoje, t. y. sukilimą, kuriam vadovauti Kosciūška, matyti, buvo atsikėlęs iš grabo, kuriame jau keliolika metų ramiai ilsėjosi. O kitą sukilimą jis iš 1863 m. nukelia į 1861 m. O čia vėl rimtas, pasižymėjęs ir visų gerbiamas gydytojas, autorius daugelio populiarių ar specialistams parašytų darbų, rašydamas gražią prakalbą Motinos Dienos progą, neiškenčia nepalietęs ir Lietuvos praeities ir, žinoma, suklumpa. Mat, kai kur Vokietijoje Motinos Dienos minėjimas sutapo ir su lenkų tautine 3 gegužės dienos švente. Tai bene ten savo prakalbą kalbėdamas ir mums ją dabar kartodamas, gerbiamas autorius iš kurtuazijos bene lenkams svečiams palietė kartu ir jų tautinės šventės pagrindą — dieną paskelbimo vadinamosios 3 gegužės (1791 m.) konstitucijos ir ją apibūdino, kaip "demokratiškiausią sukuria istorijoje konstituciją..." Žinoma, kaip ne iš teisininko, sunku reikalausti, kad autorius būtų girdėjęs apie padėjusius pagrindus moderniajai demokratijai anglų 1689 m. Bill of Rights, ar 1789 m. Prancūzijos "Žmogaus ir piliečio teisių deklaraciją", tačiau kaip atvykęs šin kraštan, jis bent turėjo girdėti apie 1789 m. JAV konstituciją. O svarbiausia, taip kilniai jo apibūdintą konstituciją jis bent turėjo pamėginti paskaityti. Tuomet jis būtų įsitikinęs, kad vienu žvilgsniu jis buvo teisus — ji buvo taip pat beveik "demokratiškiausia", kaip ir toji, po kurios kruvinu kardu dabar tenka Lietuvai gyventi. Nes ir 1793 m. konstitucija, kaip ir toji dabartinė, 90% visų Lietuvos ir Lenkijos gyventojų paliko vergais-baudžiauninkais. Ji panaikino renkama monarchiją paveldima su karaliumi, tautai neatsakingu. Teisė dalyvauti rinkimuose į seimus buvo palikta net ne visiems bajorams, bet tik tiems, kurie valdo žemę ir mokė mokesčius. Miestečiai gavo pilietines teises tik išbajorinę. Bet, kas svarbiausia mums, lietuviams — 1793 m. 3 geg. konstitucija panaikino Didžiosios Lietuvos valstybinį suverenumą ir ją pavertė paprasta Lenkijos provincija, tik su kai kuriais valdymo skirtumais, taigi beveik tokioje pat padėtyje, kokioje dabar Lietuvą valdo kita irgi "demokratiškiausia" konstitucija. Ir galima gerbiama autoriui užtikrinti, kad jeigu anoji konstitucija būtų išsilaikiusi bent šimtą metų, tai ir jam pačiam, kaip iš baudžiauninkų luomo kilusiam, niekadoms netektų ne tik šios prakalbos kalbėti, bet ir gydytoju būti.

Kitoje tos pačios prakalbos vietoje autorius vėl įklimpo panašioje istoriškai teisingoje klampynėje. Jis būtent Adamą Mickevičių pavadino pagal kilnę ir dvias lietuviu, o pagal "pilietybę lenku". Čia, aišku, gerb. autorius pamiršo, kas tai yra pilietybė, ir, be abejojimo, nežinojo, kokiais keliais toji pilietybė yra įsigyjama dabar ir buvo įsigyjama praeityje. Įvairių valstybių įstatymai nevienodai nusako pilietybės įsigijimo būdus, bet, apskritai, yra žinomi tik trys keliai jai įsigyti. Pilietybė įsigyjama, gimus iš tėvų — atitinkamos valstybės piliečių. Bet A. Mickevičius tėvai buvo Lietuvos Didžiosios Kunigaikštijos piliečiai. Kitur pilietybė gali būti įsigyta gimus atitinkamos valstybės teritorijoje, bet A. Mickevičius gimė Lietuvos teritorijoje. Pagaliau pilietybė gali būti ir suteikta buvusiam kitos valstybės piliečiui. Bet A. Mickevičius nei jos iš Lenkijos prašė, nei gavo, nei gauti galėjo, nes Lenkija, kad ir turėjo ligi 1831 m. autonomiją, bet ir tuomet buvo valdoma rusų carų Aleksandro I ir Mikalojaus I, o po 1831 m. ir tos autonomijos nustojo, kartu su Lenkijos "pilietybe". Beveik niekad ir Lenkijoje ilgiau nepabuvis, A. Mickevičius niekadoms nebuvo Lenkijos pilietis, bet formaliai buvo laikomas net Rusijos piliečiu-valdinu, kuris buvo tos pačios Rusijos vyriausybės faktiškai išstremtas užsienin. Tai ir sunku suprasti, ką norėjo autorius pasakyti, vadindamas jį "pagal pilietybę lenku".

Ir kiek arčiau privažiavęs prie mūsų laikų, autorius ir toliau nedaro jokių ceremonijų su istorijos faktais ir juos pagal ūpą iškreipia. Norėdamas iškelti mūsų motinų nuopelnus spaudos draudimo metu (o jie tikrai buvo milžiniški, tikrai kitose srityse), jis joms primeta ir pirmųjų knygnešų atsiradimo iniciatyvą. Tačiau buvo ne taip, kaip jis kad pasakoja. Mūsų pirmieji kny-

Jurgis Kastytis Gliauda

KATINAS

Nervų suraizgytas gyvenimas,
Tartum revoliucija artimas:
Pas ponulius, doleriais penimūs,
Staiga susirgo mylimas katinas.

Ir nuotaika visai minorinė;
Ir nuotaika, kaip pakasynose —
Saukiasi ponitė ligoninė:
Skubėkite, nevalgo, kankinasi!

Atskuba uždusęs daktaras,
Vilties čion atsiveža žiburius —
Juk ligai įveikti jis raktą ras:
Praplaus katinėliui švelniai vidurius...

Aš toje viloj šveičiau boilerius,
Net suėmė šonus man kolikai...
Už darbą man metė tris dolerius;
Daktarui už katiną penkiolika.

Ropojau iš darbo paliegiu;
Zaisminga mintis svajot skatina:
Nenoriu būti politpabėgiu,
Noriu pavirst į tos vilos katiną.

Jurgis Kastytis Gliauda

INDIJONAS

Ko liūdi senas indijone
Prie gražiais cypiančios mašinos,
Ar šios tvaikišios dirbtuvės fone
Svajoji Pontiaco gadynę?

Kadaise aš tave mylėjau,
Pažinęs puslapiuos Main Reado;
Ir tavo žygiams pavydėjau,
Kurie vaikų žaismuosn atskrido.

Be plunksnų tu, be mokasinių,
Negrįši niekad į vlgvamą —
Pro tavo kieto veido miną
Regiu nepaprastąją dramą.

Tavy egzotikos nebėra —
Tu senas vargšas indijonas!
Tu tavo žemėje chimera,
Tu tavo žemėje, ne ponas!

Leisk man gretą tavęs liūdėti
Savų vardų, savų herojų;
Ir mintimis atitrai lytėti
Vaikystės prarastąjį rojų.

nešiai buvo tie patys senieji "prūsineš" kontrabandininkai, dėl kurių amato kaip tik mūsų motinoms-bobulėms buvo didžiausio vargo, kaip tekdavo susidurti su savo vyrais ar sūnėmis, pasigėrusiems nuo "prūsineš". Bet tie kontrabandininkai pirmieji užsakė Maž. Lietuvos spausdavėms pirmąsias kontrafakcines maldaknyges ir jas pirmieji kartu su "prūsine" atgabeno Lietuvon, kaip pelningą prekę. Idėjiniai knygnešiai atsirado jau kiek vėliau, bet ir jie per sieną daugiausia gabendavo knygas tų pačių "specialistų" padedami. O kai dėl "sielininkų", tai jie tik labai retais atvejais atgabendavo ir knygas — jie taip pat mylėjo gabenti pelningesnes prekes.

Tokių ir panašių klaidų ir klaidelių pasitaiko nuolatos beveik kiekviename mūsų laikraštyje. Atitaisant tenka tik džiaugtis vis didėjančiu susidomėjimu Lietuvos praeitimi ir tokių asmenų, kurie anksčiau su ja visai nesusidurdavo. Tik vis dėlto norėtųsi visiems tokiems rašytojams patarti: prieš atiduodami savo straipsnį spaudai — patikrinkite savo minimus praeities faktus kokiame rimtame lituanistiniame veikale, o jei tokio neturite, tai bent atsiklauskite kokių rimto lituanisto; jų dabar yra nemaža beveik visuose JAV didesniuose centruose ir jų kiekvienas noriai patars ir pataisys. Iš to bus triguba nauda — ir skaitytojams, kurie nebus suklaidinti paskelbimu neteisingų faktų; ir patiems rašytojams, kurių klaidos nebus keliamos viešumon; ir pagaliau tiems patiems lituanistams, nes jiems neteks nuolatos gaišti laiko taisant tas visas klaidas.

Pranešimas apie spausdinamą Draugijos metraštį

Chicago's Literatūros Draugija baigia spausdinti metraštį LITERATŪRĄ. Didėsne darbo dalis jau atlikta. Manoma, kad šią vasarą darbas bus baigtas. Užsisiakusieji pirmi gaus atspausdintą egzempliorių.

Metraštą dar galima užsisakyti. Jo kaina — du doleriai. Dviejų dolerių Money Orderį arba čekį prašome siųsti šiuo adresu:

Literatūrai, Metraščio Administracijai
1739 So. Halsted St., Chicago 8, Ill., USA.

"Naujienos" — Antradi., 1950 m. birž. 27 d.

KIAULĖS MES

Rašo J. JAZMINAS

Mano draugas Antanas S juokdamasis tarė:
— Žinai, aš turėjau pasiūlymą vesti ir — nepasidaviau pagundai.

Aš tikrai nustečiau. Mano draugas buvo amžinas studentas — tarnautojas ir iš senų laikų nuolankus Bacho ir Veneros garbintojas. Gerdavo jis po savaitę iš eilės, maišydamas degtinę ir alų, o mylėdavo — ir tai gana rimtai — vien prostitutes.

— Pasipiršo man viena padori mergaitė, — jis ėmė pasakoti, kai ant stalo pastačiau butelį ir stiklėlius.

— Buvo taip. Mes gerėme pas Juozą K. šventėme jo vardines. Išgerimėlis buvo visai neblogas. Tarp kitko, ir keletas mergaičių ten buvo. Na, ir šalia manęs viena visą laiką trynėsi. Mudu gerėme bruderšaftą, išgerę bačavičomės ir glėbėsčavičomės... Vienu žodžiu, sveikas kaip reikia.

— Į rytą, viskiai ėmė dingti. Vieni užmigo čia pat ant kėdžių, kiti skersai išilgai suvirto į lovas. Aš išlaikiau iki galo ir, rytui auštant, paėmęs Olę po ranka, patraukiau namo...

— Rytą pabudome skaudančiomis galvomis ir skubiai ėmėme rengtis — abu turėjome eiti į tarnybas. Ji paskubomis lupų pašėlu ant papirusų dėžutės užrašė savo telefono numerį ir prašė paskambinti...

Na, tuo tai baigėsi. Aš jai nepaskambinau, nes nenorėjau reikalo užžesti: iš tokių užtęsimų visada daugiau malonumų, negu malonumų... Vėliau malonios atsiminti valandėlės, kaip kelios nutrukusios sagos.

— Bet po kurio laiko pareidamas namo ėmiau rasti raštelius: "Būtinai paskambink. Svarbus reikalas".

— Iš karto supratau, koks tai svarbus reikalas: man tai buvo ne naujiena. Nemalonus pasiaiškinimas buvo neišvengiamas... Nors jai neskambinau, bet kartą ji vėlai pasibeldė ir rado mane namie. Mandagiai paprašiau sėdėti, ir mudu pradėjome vaidinimą. Pirmiausia, paaiškinau jai, kad buvau išvykęs, tik šiandien sugrįžau ir radau jos raštelius. Koks tai svarbus reikalas?

"Gali nujausti".

"Nieko nenujauci".

"Na, po anos nakties ne viskas gerai baigėsi... Dabar tematau vieną išeitį: kaip galima greičiau ištektėti. Ir atėjau tavęs prašyti: vesk mane, kad ir tik dėl akių. Po to — kaip norėsi: gyvensime atskirai ar kartu. Būčiau tau tikrai gera žmona..."

— Aš atsakiau:

"Malonus pasiūlymas... Bet, matai, dėl visos tos nelaimės negaliu būti kaltas. Tur būt, yra kas kitas, kurį ir reikėtų prašyti".

— Ji tylėjo, nuleidusi galvą. Paskui tarė:

"Nekalbėkim apie tai. Ar ne vis tiek?... Aš prašau tavęs. Padėk iš žmoniškumo, jeik į mano padėtį. Kai tik tai paaiškės, turėsiu pasitraukti iš tarnybos, tėvai taip pat atsižadės manęs. Liksiu viena, su kūdikiu ant rankų, be pragyvenimo šaltinių. Be to, visa ta gėda... Turiu būtinai ištektėti, arba nebėra gyvenimo".

— Ji sėdėjo greta manęs išblīkusi, susikaupusi. Po valandėlės vėl tęsė:

"Aš esu, rodos, nebaituri mergaitė. Išsenuomotume nedidelį butelį kur toliau nuo centro, abu tarnautumėm ir gyventumėm. Pagaliau, jei nenori — nereikia. Susituokime tik dėl žmonių akių, o paskui persiskirsime. Kūdikį aš pati išlaikysiu. Tada būsiu ponija, ir niekas nieko negalės prikūsti. Juk tai tik tuščias formalumas. Vykime pas mano tėvus ir pasakykime, kad esame susižadėję..."

— Aš užprotestavau:

"Ne taip greit. Turiu pagalvoti prieš darydamas tokį svarbų žingsnį..."

"Tai kada? Norėčiau kaip galima greičiau, nes įstaigoje jau pradėjo pastebėti ir šaipytis. Jeigu ne, tai turėsiu kitaip susitvarkyti..."

— Ir iš jos akių ėmė riedėti ašaros.

— Pažadėjau ryt paskambinti telefonu.

— Na, ir?...

— Šiandien paskambinau. Ilgai prieš tai galvojau. Sėdėjau vienas prie stalo, gėriau stikluoką po stikluoką, rūkiau papirosą po papirosą ir galvojau.

Man buvo šiek tiek gaila mergaitės. Bet daugiausia, aišku, galvojau apie save. Man jau keturios dešimtys metų, esu beveik alkoholis ir tiek nusigėvenęs, kad rimtas vedības kažin ar begaliu sau pasivelti. O čia išimtiną progą sukurti šeimos židinį. Pagaliau, ji ir mergaitė nieko sau, nors ir ne mano idealas. Gyventi su ja būtų galima, jei ne... jei ne svetimas kūdikis.

Galų gale, galvojau, galiu atlikti formalmą ir suteikti jai savo pavardę, nes lais-

vė man iš viso kažin ar kada bus reikalinga.

Kažin... O jei vis dėlto? O jei vis dėlto dar?... Pagaliau, juk aš esu nieku nekaltas. Ne mano kiauulės, ne mano pupos.

Tai nulėmė.

Šįvakar paėmiau triubelę ir pasakiau:

"Dėja, nieko negaliu padėti. Esi puiki mergaitė ir laimingas būčiau, bet reikalas liečia ne tik mudu, o jau tris, ir aš negaliu..."

Ji nieko neatsakė.

Aš padėjau triubelę, mintyse spioviau sau į veidą ir pavadinau save kiauule...

— O —

— Tikrai, ne visai garbingai pasielgei.

— Žinai. Esu egoistas ir kiauulė. Neturiu nei mielaširdingumo, nei dvasios kiltum. Tu mano vietoje, tur būt, būtum kitaip pasielgęs. Tiesa, bėdai dar galima pagelbėti... Štai jos telefono numeris.

Jis ištiesė kortelę.

Bet aš išsigandęs mojuo ranka.

Vilnius, 1941 m. lapkričio 15 d.

BE PAVADINIMO

Rašo J. Jazminas

Buvo vėlus rudens vakaras. Elektros žiburių šviesoje blizgėjo šlapias miesto gatvės asfaltas. Iš tamsios berybės krapeno smulkūs vandens lašeliai. Buvo nyku ir nejaunų ore, taip pat — ir sieloje žmogaus, kuris slinko gatve. Jis ėjo be tikslų, slegiamas savo vienumos ir tuštumos. Štai priešais aiškų švitulys ir jame užrašas — baras. Jis lėtai pasuko ir pamažu atidarė duris.

Atsisėdęs prie baro — tylėdamas rūkė ir siurbė alų.

— Sveikas, drauge.

— Sveikas. Geriame?

— Geriame.

Tai buvo jo jaunystės draugas. Susitikimai prabuvimo niūrią nuotaiką. Prisiminė jaunystės dienos...

— Sakyk, kaip gyvena Julė? Juk tu pas juos, berods, kambarį nuomuoji?...

— Julė? — nustebo draugas. — Argi nežinai, kad ji jau po vėlna?...

— Kaip tai — po vėlna?

— Labai paprastai: numirė ir pakasėme.

— Ką sakai? Ji numirė, ir jos nebėra...

— Taip, šį pavasarį. Juk žinai, ji džiavo sirgo. Na, o dar ištekojo ir vaikus gimdyti pradėjo. Trys vaikai — tai ne juokai, broliu. Be to, ir šiaip gyvenimas nekoks buvo: trukamai ir nesutikimai... Visa tai ją, vargšę, pribaiigė.

— Julijos nebėra.

Draugas pastebėjo jo susijaudinimą.

— Matau, kad tau jos gaila. Tikrai puiki mergaitė seniau buvo. Kas galėjo pamanyti, kad taip liūdnai baigs. Blogiausia išejo jai su ištekojimu. Juk ji mylėjo kažką kitą. Net mirdama kažkieno vardą kartojė...

— Kieno?...

— Kad nebeįgalima buvo aiškiai suprasti. Paskutiniai jos žodžiai: pasakykite jam...

Jie ilgai tylėjo.

— Žinai, drauge, juk tai buvo mano pirmoji meilė. — sukaudėjo, skausme atverdamas paslaptį.

— Tavo pirmoji meilė?... — nustebo draugas. — O mes nieko net nepagalvojome. Tikrai?... Žiūrėk, gal tai tavo vardą ji kartojė mirdama, ir aš, nežinodamas, pataikiau pasakyti, kam reikėjo.

Vėl ilgą valandėlę viešpatavo tylą.

— Bet vis dėlto tai labai keista. Niekas nieko nežinojo, o jūs, kaip matau, mylėjote vienas antrą. Kodėl gi tai taip liūdnai pasibaigė?

— Ak, mielas drauge, — jis skausmingai ištare, — kažin ar tai supras: tuo kalta mūsų dvasia. Matai, jaunystėje beveik visi esame idealistai ir svajotojai — užsibrėžiame aukštus tikslus pasiekti, didelius darbus nudirbti. Paskui daugumas šitų jaunystės idealų išsizzada ir pasidaro paprastais ciliiniais žmonėmis. Tik nedaugelis — savo ir kitų nelaimė — lieka jiems ištikimi ir dėl jų nepasigaili net aukų.

Jis paspaudė draugui ranką ir išejo. Ėjo sulinkęs po tamsaus nusiminimo sunkumų. Juodame danguje nesimatė mažiausios švieselės. Tik elektros žiburių šviesoje priešais blizgėjo tuščias kelias.

Vilnius, 1942 m. bal. m. 5 d., Velykos.

IŠ LIETUVIŲ GYVENIMO

DR. K. GRINIŲ LAIDOJANT

(Ištraukos iš Dr. A. Montvido kalbos, pasakytos krematorijos koplyčioje).

Amerikos Lietuvių Daktarų Draugija paskyrė mane tarti atsisveikinimo žodį buvusiam Lietuvos prezidentui ir mūsų Draugijos garbės nariui.

Lietuvos ir Amerikos lietuviams gydytojams yra gerai žinoma Dr. Kazio Griniaus politinė ir visuomeninė veikla, ką jau pabrėžė ir dar praplėsi kiti kalbėtojai. Mums, gydytojams, jis buvo brangus asmuo kaip sveikatos reikalų žinovas, kaip ilgametis veikėjas higienos srityje. Ne tik žodžiu savo pacientus, bet paskaitomis ir per spaudą jis mokė visus Lietuvos gyventojus ilgesnio ir sveikėsnio gyvenimo. Jis rūpinosi, kad Lietuvos kūdikiai ir vaikai būtų tinkamai maitinami ir nuolat saugojami. Jis organizavo labdaros draugijas ir įstaigas. Jis padėjo kurti Lietuvoje ligoninėms ir kitoms sveikatos įstaigoms. Vienas asmuo ėjo daugybę įvairių pareigų. Tai buvo didis žmogus, kupinas pasiaukojimo ir meilės savo kraštui, savo tautai.

Neveltui Amerikos Lietuvių Daktarų Draugija, jam atvykus į Čikagą, umai suruošė bankietę jo pagerbimui ir su juo susipažinimui. Jo paskaita mūsų Draugijai apie pasaulio ir Lietuvos ligoninių evoliuciją buvo stebėtina. Vardai, vietovės, datos, statistikos, ne iš užrašų skaityti, o atmintinai birte byra.

Taip, Dr. Grinius dirbo didelius ir garbingus darbus. Neveltui Amerikos Lietuvių Daktarų Draugija padarė jį savo garbės nariu. Turėjome ir kitą garbės narį — tai velionį Dr. Joną Šliupą. Čia mūsų tarpe

randasi ką tik iš Europos atvykęs ilgametis Lietuvos švietėjas bakteriologas Dr. Garmus — žmogus vertas didelės pagarbos. Lietuvoje ir Amerikoje lietuvių gydytojai yra pasižymėję savo darbštumu liaudžiai. Mums dera didžiuotis Dr. Kudirka, Dr. Basanavičius, Dr. Šliupa, Dr. Grinius, Dr. Garmus ir visa eile kitų.

Mums reikėtų jų pėdomis pašeiti. Jei ir nepadarysime tokių milžiniškų žygių kaip jie, vis dėlto turime gelbėti savo tėvynę ir savo tautą.

Nedidelis mūsų tėvų kraštas, bet jis gražus ir jo gyventojai mums yra brangūs. Apie šitą Nemuno kraštą, kur Dr. Grinius gimė, augo ir kuriam savo jėgas skyrė, aš skubomis paruošiau velionies atminimui skirtas eilutes, kurios gal ir nėra visai tobulos:

N I E M A N

Slowly forges mighty Nieman
Towards the stormy Baltic Sea
Passing meadows full of flowers
And the fields of rye and wheat.

Dreamy forests whisper sagas
Of enchantment and delight
While the birds of all descriptions
Sing their songs from morn to night.

To departing Nieman's waters
Also sing the maidens fair
Wearing ambers on their bosoms
And the ruses upon their hair.

Through the land of charming beauty
Flows this river towards the sea
Carrying tears and blood of peasants
Ever struggling to be free.

Užuojaus Dr. K. Griniaus šeimai

Mirusio buv. Lietuvos prezidento Dr. K. Griniaus šeimai atsiuntė užuojaus šie asmenys:

Kast. Norkus, "Argentinos Lietuvių Balso" redaktorius, (Buenos Aires),

Vytautas Senbergas (Darmstadt, Vokietija),

G. Songinas ir Elena Songinienė (Augsburg, Vokiet.),

Viktorija ir Bronius Tubeliai (Chicago),

Vyr. Skautininkė O. Zailskienė ir šeima (Cicero, Ill.),

Staneikų šeima (Philadelphia, Pa.),

Ona Rackienė (Glendale, California),

Elena Tamošaitienė ir sūnus (buv. Liet. Teisingumo ministeris), prof. Dr. Antano Tamošaičio šeima (Chicagoje),

Generolas Kazys Tallat-Kelpša ir žmona (Cleveland),

Elena Šklerius (Vokietija).

Velionies sūnui Liutui atsiuntė užuojaus:

M. ir A. Staneikai (Philadelphia),

Vytautas Šliupas (Avon Lake, Ohio),

Petras Jurgėla (Hempstead, N. Y.).

NAUJIENŲ AGENTŲ TARPININKAI
Mary Osborn iš Covington (Ind.), kuriai teismas paskyrė kalėjimą iki gyvos galvos už nužudymą savo vyro.

Gražiai pagerbti iš-tremtieji ir nukan-kintieji lietuviai

18-tos kolonijos lietuvių tremtinių iniciatyva birželio m. 18 d. buvo suruoštas didelis lietuvių tautos kankinių ir iš-tremtųjų Sibirian minėjimas.

Minėjimas pradėtas Dievo Apv. parapijos bažnyčioje pamaldomis už tautos kankinius. Pamaldų metu pirmą kartą šioje kolonijoje gražiai giedojo solistė Prudencija Bičkienė ir jau senokai susiorganizavęs tremtinių choras, vadovaujamas A. Murelio. Gražiai skambantis lietuviškos giesmės dar daugiau paryškino šios dienos prasmę. Tik buvo pasigendama ne tik lietuviško, dienai pritaikyto pamokslu, bet net ir evangelija buvo perskaityta anglų kalba.

14 val. mokyklos salėje įvyko akademinė dalis. Scena dekoruota tautinėmis vėliavomis su atitinkamomis emblemos ir įrašais. Petras Šilas, pradėdamas minėjimą, trumpai apibūdino šios dienos reikšmę ir svarbą lietuvių tautai; susikaupimo minutę pagerbti bolševikų nužudytieji ir iš-tremtieji lietuvių tautos kankiniai. Mokytojas Račkauskas savo vaizdžiuose paskaitoje gyvais pavyzdžiais nušvietė bolševikų žiaurumus okupacijos metu ir paryškino didįjį tautos naikinimą, kuris tęsiasi iki šių dienų. Kalbėtojas kvietė kiekvieną lietuvių visur ir visada atminti lietuvių tautos tragediją ir nenuilstamai dirbti Lietuvos laisvinimo labui, kad sudėtos mūsų geriausių sūnų ir dukterų aukos būtų prasmingos.

Minėjimo dalyje solistė Prudencija Bičkienė dainuoja "Sesers rauda" (muz. Gailevičiaus), "Kad aš našlaitė" (muz. Kačanauskas), "Kur ba-kūžė samanota" (St. Šimkaus) ir bisui "Vai gražu, gražu ant kalno" (muz. Kačanauskas). Solistei akompanuoja muz. Kučionas. Graži, skambi, jautriai lyrinio sopranu atliekama lietuviška daina salę pripildė lietuviškomis nuotaikomis, o klausytojai bent valandėlei perkeltami į mielosios tėviškos lygumas, kur kadaise skambėjo laisva lietuviška daina ir iš kurios šiandien teatklusta klaukus pasilikusiuoju dejavimas.

Pabaigoje 18-tos kolonijos tremtinių mišrus ir moterų choras, vadovaujami A. Murelio, padainavo šventės nuotaikoms parinktas lietuvių kompozitorių dainas. Minėjimas baigtas tautos himnu.

Tenka pasigerėti šios kolonijos

Ona Dovgin, 5916 S. Normal Blvd. Tel. ENglewood 4-6530

PRANEŠIMAI

BALF 6-tas Skyrus priima dra-bužius, maistą bei knygas dėl lietuvių vargstančių Europoje sekančiose vietose: Kass Jewelry Store, 4216 Archer Ave. ir 4401 So. Mozart Street. Kas negalite atnešti, pasaukite Lafayette 3-3617, o Mr. Kass paims jūsų auką.

— J. K. Encheris, pirm.

NORTH SIDE.—BALF 4-to Skyrus sandėlis priima drabužius, knuota maistą, mūlą ir avalynę kasdien nuo 4-tos val. popiet iki 8-os val. vakaro. Sandėlis — Seserų namas, 1641 Wabansia Ave.

REMkite tuos, kurie GARSINASI "NAUJIENOSE"

DIDELĖ "NAUJIENŲ" GEGUŽINĖ

Gražus, kad ir gerokai šiam laikui šiltas oras sutraukė į "Naujienu" gegužinę birželio 25 d. Laisvės sode, Willow Springs, Ill., gražų būrį svečių. Mašinų

jos tremtinių veikla ir ryžtingumą. O šio minėjimo techniškus parengimus puikiai atliko J. Tijūnas, P. Litvinas ir kt. O ALT nariui Povilui Milerui už atspausdinimą nemokamai pakvietimų tenka nuosirdžiai padėkoti.

j. v.

Sportininkų susirinkimas

Birželio mėn. 28 d. (trečiądienį) 8 val. vak. Sv. Antano parapijos mokyklos pastato kampiniame kambaryje, Cicero, 1500 W. ir 49th St., įvyksta Cicero LSK "Tauro" visuotinis narių susirinkimas. Šis susirinkimas yra labai svarbus, nes jame bus renkama nauja klubo valdyba bei revizijos komisija, o taip pat pasitarta ir svarbiais veiklos klausimais.

Klubo nariams dalyvavimas būtinas. Taip pat pranešama, kad prieš susirinkimą bus narių narių priėmimas, todėl dar neįstoję į Cicero LSK "Tauras" eiles turės progą tai padaryti atvykę į minėtą vietą.

Cicero LSK "Tauro" valdyba kviečia visą Cicero bei Čikagos lietuvių jaunimą, sportininkus ir sportininkes, į gražų lietuviškojo sporto ugdymo kelią.

Cicero LSK "Tauras"

MANO TALKA

Jonas Misčkaitis

Jonas Misčkaitis — sąmoningas ir kilnus lietuvis. Jis jau labai senas "Naujienu" skaitytojas ir naujienietis. Tuo tarpu p. Misčkaitis dar stiprus ir progai esant jis neatsilieka ir nuo lietuviško veikimo: dalyvauja parengimuose; ir "Naujienu" gegužinės jis neapleis. "Naujienas" jis užsiprenumeravo ir toliau. Jį labai džiugina lietuvių tautos veikla. Jo adresas: 1748 W. 86th St.

Bruno ir Valerie Matelis

Ponai Mateliai mano seni draugai. Teko juos aplankyti ir p-nių Matelis pasveikinti gimtadienio proga. Tuo pat laiku juodu užsiprenumeravo "Naujienas". Jie abu dūšimyniškai labai puikiai nusiteikę, augina dukrelę ir sūnų. Jų šeimyninis pobūvis buvo svetingas, smagus; jų butas turtingas. Jie gyvena: 6932 S. Fairfield Ave.

Vincas ir Kostutė Yuškai

P-nai Yuškai užsiprenumeravo "Naujienas" ir pasisakė, kad patenkinti gerais ir įdomiais raštais. Jų gyvenimo namas — 4443 S. Rockwell St. P-nas Yuška yra Suvalkiečių choro pirminkas ir daug veikia organizaciniame darbe. P-nai Yuškai abu yra labai linksmo būdo, draugiškų parengimų mėgėjai ir darbštūs tautiečiai.

Ona Dovgin, 5916 S. Normal Blvd. Tel. ENglewood 4-6530

PRANEŠIMAI

BALF 6-tas Skyrus priima dra-bužius, maistą bei knygas dėl lietuvių vargstančių Europoje sekančiose vietose: Kass Jewelry Store, 4216 Archer Ave. ir 4401 So. Mozart Street. Kas negalite atnešti, pasaukite Lafayette 3-3617, o Mr. Kass paims jūsų auką.

— J. K. Encheris, pirm.

NORTH SIDE.—BALF 4-to Skyrus sandėlis priima drabužius, knuota maistą, mūlą ir avalynę kasdien nuo 4-tos val. popiet iki 8-os val. vakaro. Sandėlis — Seserų namas, 1641 Wabansia Ave.

REMkite tuos, kurie GARSINASI "NAUJIENOSE"

A. PETKUS

LAIDOTUVIŲ DIREKTORIUS

6812 So. Western Avenue

TELEFONAS GROVEHILL 6-0142

1410 South 50th Avenue

TELEFONAS TOWN HALL 3-2109 CICERO, ILLINOIS

KOPLYČIOS VISOSE MIESTO DALYSE

LIUDĖSIO VALANDOJ

Saukite

MAŽEIK & EVANS

LAIDOTUVIŲ DIREKTORIAI

6845 So. Western Ave.

PROspect 6-0099

3319 Litanica Ave.

YARds 7-1138-1139

Tiems kurie gyvena kitose miesto dalyse gauname koplyčią anksčiau įsų namų

John F. Eudeikis

LAIDOTUVIŲ DIREKTORIUS

SENIAUSIA IR DIDIAUSIA LAIDOJIMO ĮSTAIGA

AMBULANCE DIENĄ IR NAKTĮ

4605-07 SO. HERMITAGE AVE.

Visi Tel. YARds 7-1741-1742

4330-34 SO. CALIFORNIA AVE.

Telefonas LAFayette 3-0727

MODERNISKOS AIR-CONDITIONED KOPLYČIOS

Mūsų radio programai šeštadieniais 9:15 ryto. W. G. E. S. 1390 k.

NARIAI

Chicagos
Lietuvių
Direktorių
Asociacijos

AMBULANCE
PATARNAVI-
MAS DIENĄ
IR NAKTĮ
★
TURIME
KOPLYČIAS
VISOSE MIESTO
DALYSE

ANTANAS M. PHILLIPS

3307 LITUANICA AVENUE

Phone YARDS 7-4908

PETRAS P. GURSKIS

659 WEST 18th STREET

TEL.: SEELEY 3-5711

ALFRED VASAITIS

1446 SO. 50th AVE.

CICERO, ILL.

Tel. OLYMPIC 2-1003

J. LIULEVIČIUS

4348 SO. CALIFORNIA AVENUE Phone LAFAYETTE 3-3572

P. J. RIDIKAS

3354 SO. HALSTED STREET

710 WEST 18th STREET

Telephone YARDS 7-1911

LEONARDAS A. EZERSKIS

1646 WEST 46th STREET

Phone YARDS 7-0781

LACHAWICZ IR SUNUS

TEL.: VIRGINIA 7-6672 and 6673

2314 WEST 23rd PLACE

10756 SO. MICHIGAN AVE.

L. BUKAUSKAS

10821 SO. MICHIGAN AVENUE

Phone PULLMAN 5-9661

NAKTINIS PIKNIKAS

— rengia —

Tavern Owners Alliance of Illinois

... ALUS DYKAI ...

Ketvirtad., 6 val. vak. Birželio-June 29, 1950

DAN SMITH SODE

82nd ir Keane Ave., Willow Springs, Ill.

BUS GERI MUZIKANTAI, UŽKANČIAI IR ALUS DYKAI.

Kviečiame visus atsilankyti. KOMITETAS.

Kodėl CHICAGO SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION

TAIP SMARKIAI AUGA TURTO IR TAUPYTOJAIŠ? Todėl, kad pas mus kiekvieno taupytojo indėliai yra pilnai apdrausti iki \$5,000 by an agency of the United States Government... Todėl, kad pas mus valdyba ir direktoriai darbiai ir gabi veda biznį ir išmoka aukštą dividendą savo taupytojams... Todėl, kad pas mus patarnavimas yra mandagus ir teisingas. Per 1949 metus pas mus pradėjo naujus taupymo accounts virš 1,200 ypatų, o turtais per tą laiką paaugo virš 1,000,000 dolerių. Dabar mūsų turtas siekia art 5,000,000 dolerių. Mes kviečiame kaip vietinius, taip ir tolimesnius lietuvių: padėkite savo pinigų šioj tvirtai apdraustoj finansinėj įstaigoj... Pas mus galite taupyti ir per laiškus. (Klauskite).

CHICAGO SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION

6234 SO. WESTERN AVE.

Tel. GROvehill 6-7575

J. PAKEL, President.

Pirkite iš Lietuviškos Paminklų Dirbtuvės

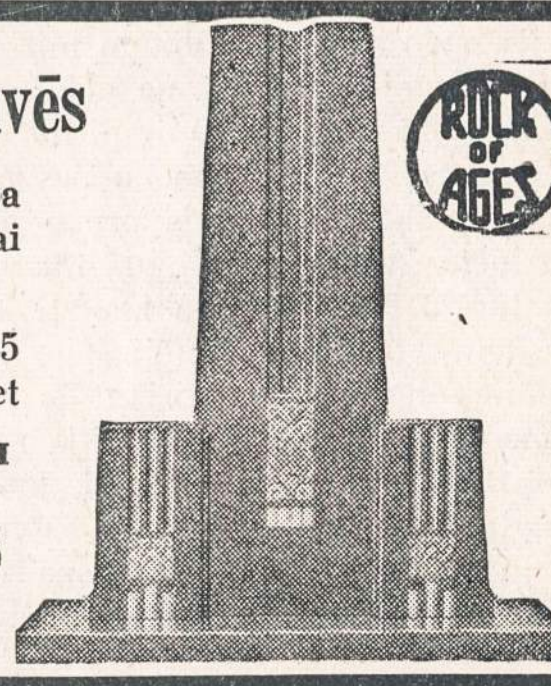
Dabar yra tinkamas laikas užsisakyti gražų paminklą arba koplyčią (Mausoleum) ant savo mylimo asmens kapo tiesiai iš mūsų paminklų dirbtuvės.

BITTIN IR KAMENSKY ekspertų darbas yra paremtas 45 metų patyrimu. Mūsų paminklų dirbtuvė yra atdara visuomet

PAMINKLUS PRISTATOME I VISAS KAPINES ARTI AR TOLI

Bittin and Kamensky Monument Works

3938 W. 111th Street — Tel.: BEverly 8-0005

"SUVALKŲ TRIKAMPIO" TRAGEDIJA

A. S. BUKAVECKAS

Ryšium su prof. Pakšto perijodinėje spaudoje pasirodžiusia labai įdomia ir aktualia studija apie Lietuvos ribas, norisi man pasidalinti su skaitytojais gautomis informacijomis apie vieną lietuviškąjį, dešimt, ir po pirmojo pasaulinio karo ir dabar nebeįeinančių į Lietuvos respublikos ribas ir tuo pačiu pasmerktų tautinai mirčiai, mūsų tautos pakraščius — būtent apie vadinamąjį Suvalkų Trikampį. Apgailėtinas faktas, kad ši ne tik iki paskutinių laikų išlaikiusi lietuviškumą, bet savo įnašu visą laiką aktyviai dalyvavusi bendrame tautos gyvenime pietinė Suvalkijos dalis, ir anksčiau ir šiuo metu gal kiek lietuvių ignoruojama.

Nepriklausomybės laikais daugiausia girdėdavome apie okupuotą Vilnių. Apie Seinus, Suvalkus, Punkską, Vižainį buvo kalbama žymiai mažiau, nors simboliškai figūravo Seinų apskritys ir Punksko valsčiaus vardai. Užsienietis, kuris ką nors nusiūnėdavo apie Lietuvos-Lenkijos sienų konfliktą, taip pat žinojo tik Vilnių. Apie Suvalkų Trikampį ir minėtoje profesoriaus Pakšto studijėlėje reliatyviai labai mažai teuzsiminama. Nesuklysiu pasakęs, kad ši ignorancija gerokai yra prisidėjusi prie liūdno tikrovės ir šiuo metu visas Suvalkų Trikampis yra vis dar lenkų žinioje ir smarkiai lenkinamas, nors žymi dalis kitų lietuviškų pakraščių turėjo progos sugrįžti prie savo kamieno. Ir nors šiandien visos mūsų tautos yra nepavydėtina dalis, bet tolimesnis dirbtino Suvalkijos padalinimo pratęsimas, neabejotinai turės savo pasekmes, galinčias privesti net prie visiškos tų sričių amputacijos. Štai dėl ko aš tą problemą norėčiau nors ir čia tremty suaktualinti, tuo labiau,

kad ateinančios suvalkų Trikampio žinios nėra nei paguodžiančios, nei palankios.

2.

Iš tikrųjų keistas laikurių mūsų žemių likimas. Suvalkai, kurių vardą nešioja kuonė trečdalis visos Lietuvos teritorijos; Seinai, kuriuose palaiddota žymiausia Lietuvos sukilėlių prieš rusus Emilija Pliateraitė, kuriuose išsilojo poeto vysk. Baranauko kaulai, kuriuose gimė "Saltinis", kurie išleido tiek Lietuvos šviesuolių ir valstybės vyrų; Punkskas, su kuriuo susiję tokie vardai, kaip poeto Gustaičio, kompozitoriaus Šimkaus — turėjo pasilikti už savos valstybės ribų, nes to panašios koks nors nutautėjęs dvarininkas. Sritis, kuri iš kelių dešėkų tūkstančių savo gyventojų davė šimtus savanorių, šaulių ir partizanų nepriklausomybės kovoms, niekada ta nepriklausomybe nepasidžiaugė. Dirbtinai pripildyta prie Lenkijos, ji skurdo, bet atkakliai laikėsi lietuviškumo, kartu su Vilnija atlikdama istorinę misiją kovoje su amžinai besiveržiančių slavų antplūdžiu. Šiuo atveju reikia stebėtis suvalkiečių ištverme. Nežiūrint lenkiškų valstybinių mokyklų, nežiūrint lenkiškos valdžios administracijos ir bažnytinės politikos, nutautėjimo žymių, kurios būdingos Vilniaus kraštui, Suvalkų Trikampis beveik nebuvo pastebėtas. Kai kuriais laikotarpiais gal net vyko atvirkštinis procesas, kurį skatino plačiai paplitę kaimuose išbuvojęs patriotinių (katalikiškoji "šv. Kazimiero" ir liberalinė "Kultūros") ir profesinių bei ekonominių (Jaunieji Ūkiaiškai, lietuviški kooperatyvai ir pieninės) organizacijų tinklas. Lenkinimas prasidėjo reikštingai tik tada, kai valdovai ėmė vykdyti platinimo masto kolonizaciją, ga-

bandant išniikuoti, darbininkus ir amatininkus iš Lenkijos gilumos ir apgyvendindami juos dvaruose, atpirktuose iš vietinių lietuvių ūkiuose ir miestuose.

Bet ir ši priemonė patsebių rezultatų nedavė, o 1939 m. kilęs Vokietijos-Lenkijos karas ir greitas pastarosios žlugimas, daugeliui suteikė vilties galų galę prisiūgti prie Lietuvos valstybės. Lenkų administracijai išbėgus, jos vietą užėmė vietiniai žmonės, sukurdami, visų pirma, platų lietuviškų mokyklų tinklą, savą miliciją ir provizorinę savivaldą. Visas tačiau viltis greitai sužlugdė vokiečiai, kurie vykdydami rusų-vokiečių pasidalinimo zonomis sutarties politiką, Suvalkijos Trikampį prijungė prie Reicho (Rytprūsijų), o vietiniams gyventojams pradėjo taikyti svetimsalių kodeksą. Padėtis susidarė tokia klaidi, kad nemažai skaičius lietuvių ryžosi pasinaudoti naujų valdovų leistiniais ir neleistiniais būdais skatinama "repatrijacija" ir Lietuvą, savaime aišku, savo ūkius paliekant vietiniams ar naujai atvykusiems vokiečiams. Šis laikotarpis tautiniu atžvilgiu buvo pats nuostoliausias Suvalkų Trikampiu, nes iš pagrindų lietuviškas kaimas gavo žymią svetimą prieštą, kuri dardė tradicinį kaimo charakterį. Vokiečiams pralaimėjus karą ir kolonistams išbėgus, toji svetima priemonė, nedingo, bet buvo pakeista naująja, nes repatrijavę lietuviai daugumoje jau nebegalėjo sugrįžti (su mažomis išimtimis) ir savo senas sodybas. Jų vietas užėmė iš pietų atsibastę lenkai. Tą procesą naujoji (komunistinė) lenkų vyriausybė gana radikalai skatino ir palaikė. Tai, ko lenkai nepajėgė padaryti per dvidešimtį su viršum metų, dabar vienu metu buvo įvykdyta. Šiuo atveju geriausiai jų planams pasitarnavo jų pačių priešai vokiečiai.

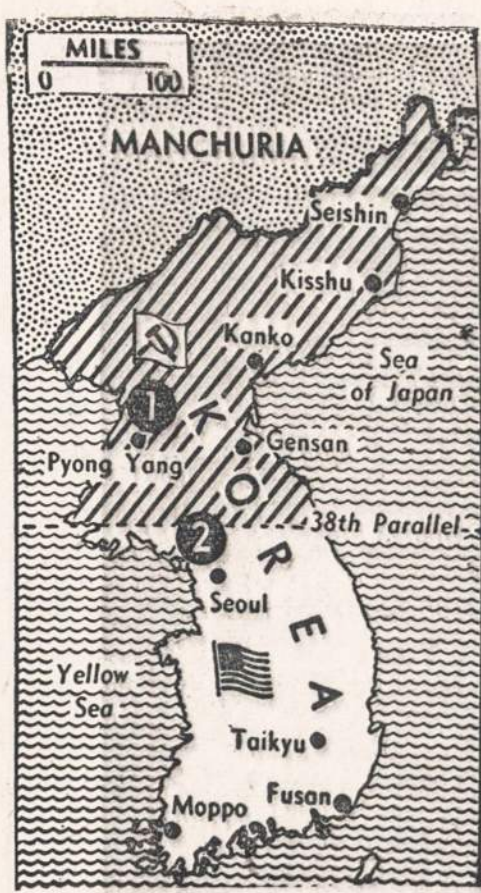
4.

Nežiūrint tačiau visų kolonizacijų, lietuviškasis elementas Suvalkų Trikampy vis dar liko vyraujantis. Lyg nujausdami visiško atskilimo nuo tautos pavojų, 1944 metų rudenį suvalkiečiai sudarė delegaciją ir pasiuntė į Vilnių su prašymu įjungti Suvalkų Trikampį į Lietuvos respubliką. Delegaciją priėmė Paleckis ir Sniečkus, pažadėdami daryti spaudimą tuo klausimu Maskvoje. Buvo sudarytas vaizdas, kad pagaliau Suvalkų Trikampio problema išspręsta, tuo labiau, kad komunistinė Lietuvos vyriausybė ir per Maskvos radiją ir vėliau Vilniuje neįsprendė pabrėžti Seinų ir kitų Suvalkų Trikampio vietovių lietuviškumo bei jų prijungimo prie Lietuvos reikalo. Po kelių mėnesių pareikalauta iš delegacijos Suvalkų Trikampio statistika ir naujosios sienos projektas tą mintį dar labiau sustiprino.

Bet, deja, visas reikalas tuo, rodosi, ir baigėsi. Praėjo pusmetis, metai ir į visus suvalkiečių pasitarimus buvo atsakoma tyla. Nei per radiją, nei per spaudą apie Suvalkų Trikampio atgavimą daugiau niekas neužsimindavo, o Seinų apskritys ir Punksko valsčiaus pavadinimai netrukus dingo iš administracinio žodyno.

5.

Paskutinės šio krašto žinios rodo, kad kolonizacinė lenkų politika įėjo į naują, lietuvių bei, gal būtų, pavojingiausią fazę. Šių metų pradžioje, žiemos šaltį metu, vien tik vienoje, palyginti mažoje, apylinkėje buvo prievartai apie 20 šeimų palikti savas sodybas ir persikelti nuolatiniams gyvenimui ir vakarinę Lenkiją, atseit, į buvusias vokiškas sritis, kurios Yaltos sutartimi atiteko Lenkijai. Jeigu tokia pat proporcija perkeldinimas vykdomas visame Suvalkų Trikampyje, tai nesunku apskaičiuoti, kad jis palietė jeigu ne tūkstančius, tai šimtus lietuviškų šeimų, kurių vietą užėmė jau nuo 18-to šimtmečio (tada

Maskvos kontroliuojama šiaurinė Korėja pradėjo karą prieš pietinę Korėją, kuri yra Amerikos proteguojama.

siautę Suvalkijoje marai išnaukino ištisus gyventojų plotus) ir lietuvišką šiaurę besiveržiantįje mūzūrai ir specialiai iš Lenkijos gilumos atgabenti kolonistai.

6.

Suvalkų Trikampio tragedija yra viena skaudžiausių lietuviškų kraujo ir žemės duoklių mūsų kaimynams. Jeigu Vilnijos arba bent jos dalies sugrįžimas prie savo kamieno labai teigiamai prasme sustiprino mūsų pozicijas ginčydami rytinių Lietuvos ribų, tai pietinės Lietuvos sienos klausimas lieka atviras ir toliau. Iš šalies stebint, atrodo, kad paskutinio karo išdavokė sovietams nebuvo neįmanoma.

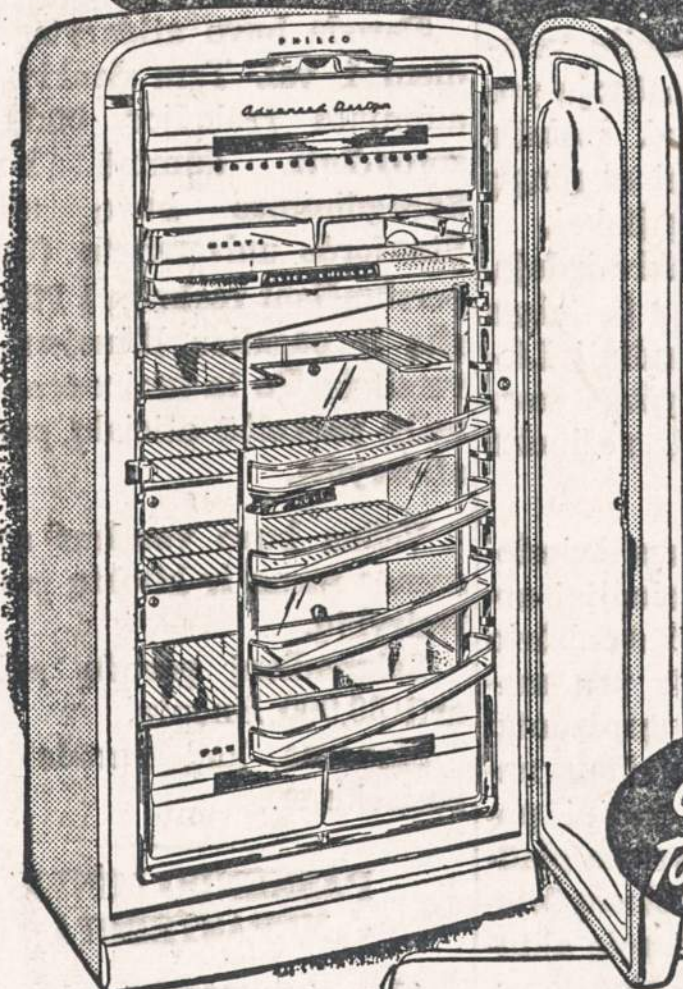
PIRKITE PAS TOWN OF LAKE UTILITIES

47th Street, kampas Wood gatvės

ZEMIAUSIOS KAINOS

Greatest Refrigerator of All Time!

THE FAMOUS
PHILCO
CONSERVADOR*

The foods you use most often are at your fingertips!

It's the exclusive Philco shelf-lined inner door — most useful feature in refrigeration.

Now yours in a Huge 115 cu. ft. Combination Refrigerator-Freezer

Cold from Top to Bottom!

Packed with Latest Deluxe Features
• Built-In Home Freezer • Full-Width Quick-Chiller with Meat Compartment • Cold from Top to Bottom • Fully Adjustable Shelves • Huge Capacity Freshener • Snack Box • Self-Closing Door Latch • 5-Year Warranty

PHILCO 1107
Pay Only
\$1000
DOWN
\$200
A WEEK

*Conservador is a registered trademark of Philco Corporation

Walter Klash

Town of Lake Furniture & Utilities
1800-02 WEST 47th STREET
Corner Wood St.
LAfayette 3-7771-3
CASH OR CREDIT
Open Mondays and Thursdays
from 9 A. M. to 9 P. M.

TUKSTANČIAI PATENKINTŲ LIETUVIŲ KOSTUMERIŲ.

ma išspręsti šio lietuvių-lenkų konflikto lietuvių naudai, nes Maskvoje gimusi Lenkijos vyriausybė buvo joks partneris Sovietų Sąjungai. Už šį teigimą liudyti kitų ginčytinų klausimų, kuriais buvo suinteresuota Sov. Sąjunga, sprendimas.

Bet Suvalkų Trikampio patikimas lenkams, atrodo, yra neabejotinai susijęs su Mažosios Lietuvos, kuri taip pat nebuvo įjungta į Lietuvos respubliką, bet į Leningrado sritį, likimu. Kai kurie faktai leidžia įžvelgti tolimesnius sovietų ekspansijos planus. Tarybų Sąjunga oficialiai Suvalkų Trikampio neatšakė, nors nutraukė propagandą už jo pripažinimą ir panaikino Seinų apskritys ir Punksko valsčiaus pavadinimus Lietuvos ribose. Kada nors ji pareikalaus iš Lenkijos to krašto. Bet kai ten nebebus likę lietuvių, tada nereikės jo ir įjungti į Lietuvos respubliką. O Leningrado sritis galės gerokai praplėsti ir pietus, apsupdama Lietuvą ir paversdama ją vidine respublika, kuriai net ir sovietų konstitucija, kaip žinome, jau nemato eventualios išstojimo iš sovietinių respublikų šeimos galimybės.

"NAUJENOS" SKAITO VISŲ SROVIŲ ŽMONES: DARBININKAI, BIZNIERIAI, PROFESIONALAI, DVASININKAI, VALSTYBININKAI, MOKSLININKAI, JIE ŽINO, KAD NAUJENOS PADIDUOJA TEISINIAUSIAS ZINIAS IR GERIAUSIUS RASTUS.

Tei. Virginia 7-5553

DR. S. BIEZIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
2201 West 22nd Street
Valandos nuo 1-3 ir 7-8
Seredomis ir nedėliomis uždaryta.
Subatomis nuo 1-3.
Rez.: 3241 W. 66th Place
Phone REPUBLIC 7-7868

DR. J. DANILEVIČIUS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
atidare ofisą
10748 SO. MICHIGAN AVENUE
Tel. WATERFALL 8-3060
Pirma kasdien nuo 1-4 val. popiet ir nuo 7-9 val. vak., išskiriant šeštadienį ir sekm. Šešt. pagal susitarimą.
Rezidencija: 10838 So. Wabash Ave.
Tel. COMMODORE 4-1187

Ofiso Tel. Virginia 7-0036
Rezidencijos telefonas
BEVERLY 8-8244

DR. T. DUDULIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4157 ARCHER AVENUE
Ofiso valandos:
nuo 2-4 ir nuo 6-8:30 v. vakaro
šeštadieniais nuo 2 iki 4 po pietų
Trečiadieniais pagal sutartį.

DR. I. E. MAKAR
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
11750 So. Parnell Ave.
VALANDOS: nuo 2-4 ir 6-8
Tel.: PULLMAN 5-8277

A. Montvid, M. D.
West Town State Bank Bldg.
2400 WEST MADISON ST.
Val.: 1 iki 3 popiet; 6 iki 8 vak.
Telefonas: SELEY 3-7330
Namų tel. BRUNSWICK 8-0597

DR. STRIKOL
Gydytojas ir Chirurgas
Ofisas 4645 SO. ASHLAND AVE.
Ofiso valandos: nuo 2-4 ir 6-8; Ser., Sub. ir Ned. tik pagal sutartį
Ofiso Telefonas YARDS 7-4787
Namų Tel. PROSPECT 6-1930
Jei neatsilieps viršutiniai telefonai, Saukite Midway 3-0001

DR. C. Z. VEZEL'IS
DANTISTAS
4645 So. Ashland Ave.
arti 47th Street
Telefonas YARDS 7-2246
Valandos: nuo 9 iki 8 val. vakaro.
Seredoj pagal sutartį.

DR. BRUNO J. ZUBRICK'AS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
2951 WEST 63rd STREET
(netoli Sacramento Ave.)
VALANDOS: 2-4 popiet ir 7-9 vakaro, trečiadieniais ir sekmadieniais pagal susitarimą.
Telefonas HEMLOCK 4-7899
Namų Tel. HILLTOP 5-2557

KITI LIETUVIAI DAKTARAI
DR. PETER T. BRAZIS
PHYSICIAN AND SURGEON
6757 So. Western Ave.
CHICAGO, ILL.
Ofisas HEMLOCK 4-5849
Rezidencija HEMLOCK 4-2324
OFISO VALANDOS:
Pirmad., Antrad., Ketvirtad. ir Penktad. 1:30-4; 7-9 vakaro
Treč. ir Šeštad. tik susitarus.

DR. B. C. BRUZAS
DANTISTAS
VALANDOS: 10 iki 8.
Trečiadieniais tik susitarus
4003 Archer Avenue
Truputį į rytus nuo California
Tel. YARDS 7-7772

Ofiso tel.: YARDS 7-1166
Rezid. tel.: DANUBE 6-1126
DR. J. GUDAUSKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
756 W. 35th Street
Kampas Halsted ir 35-tos gatvės.
Valandos: 1-4 p. p. ir 6:30-8:30 val. kasdien. Atidaryta trečiadieniais ir šeštadieniais; ketvirtad. ir priespiet tik iš anksto susitarus.
Rezid.: 3247 So. Emerald Avenue

DR. A. JENKINS
PHYSICIAN AND SURGEON
(Lietuvis Gydytojas)
2500 WEST 63rd STREET
Ofiso val.: kasdien nuo 2-4 p. p. ir 7:30-9 vak. Šeštad. nuo 2-4 p. p. Trečiad. ir Sekm. uždaryta
Ofiso Tel.: PROSPECT 6-3838
Resid. Tel.: VIRGINIA 7-2421

Ofiso ir Namų Tel. RELIANCE 5-1811
DR. WALTER J. KIRSTUK
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
(Lietuvis Gydytojas)
3925 W. 59th Street
(Prie Pulaski Road)
VALANDOS: 2-4 popiet, 6:30-8:30 vakarais. Trečiadienį pagal sutartį.

DR. J. MOCKUS
DANTISTAS
7550 So. Halsted St.
Tel. HUDSON 3-2096
OFISO VALANDOS:
10:00-12; 2-5; 6:30-8
Trečiadienį uždarytas
Antradienį ir Šeštad. vak. uždarytas

DR. EDWARD B. MURASKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Ofisas:
5452 So. Kedzie Ave.
VALANDOS: 1 iki 4 ir 7 iki 9 kasdien, išskiriant treč. Šešt. 2 iki 4.
Ofiso Telefonas: GROVEHILL 6-1321
Rezid. Telefonas: HEMLOCK 4-5532

7-NAUJENOS, CHICAGO 8, ILL.—ANTRADIE, BIRZELIO 27, 1950

Emerg. Tel. KEADIE 3-2558
Dr. Emily V. Krukas
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4146 Archer Avenue
CHICAGO, ILL.
Tel. LAfayette 3-3210
Val.: pirm., antrad., ketv. 12-2:30
6-9 vak., penkt. ir šešt. 12-2:30
6234 Archer Road
ARGO, ILL.
Tel. SUMMIT 1580
Val.: pirm., antr., ir ketv. 3-5 v. v. trečiad. penkt. ir šeštad. 3-8 v. v.

Daktarai žilvičiai

GYDYTOJAS IR DANTISTAS
3246 So. Halsted Street
Telefonas: CALUMET 5-7358

KITATAUČIAI DAKTARAI

Dr. Charles Segal
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4740 So. Ashland Ave.
(2-ros lubos)
Ofiso Telefonas: YARDS 7-0554
Jei neatsiliepi saukite:
Res. Tel.: MIDWAY 3-2880
OFISO VALANDOS:
Nuo 10 iki 12 val. ryto, nuo 2 iki 4 val. popiet ir nuo 7 iki 8:30 v. vak. Sekmadienį nuo 10 v. iki 12 dienos

NUO UŽSISENĖJUSIŲ, ATVIRŲ SKAUDŽIŲ ŽAIZDŲ IR ODOS LIGŲ

Tie, kurie kenčia nuo SENŲ, ATVIRŲ IR SKAUDŽIŲ ŽAIZDŲ, tie negali ramiai sėdėti ir naktimis miegoti, nes jų užsiseņėjusios žaizdos niešči ir skauda. Kad pašalinti tą niežėjimą ir skaudėjimą senų, atvirių ir skaudžių žaizdų, uždekkite LEGULO Ointment. Jų g y d o m o s ypatybės palengvins jūsų skaudėjimą ir galėsite ramiai miegoti naktį. Vartokite jas taigpi nuo skaudžių nudegimų. Jos taigpi pašalina niežėjimą ligos, vadinamos PSORIA-SIS. Taigpi pašalina perštėjimą ligos, vadinamos ATHLETE'S FOOT, sustabdo džiūvimą odos ir perplyšimą tarpinių. Jos yra tinkamos vartoti nuo džiūstančios ir suskylusios odos. Jos yra geros gyduolės nuo visų išvirsinių odos ligų. LEGULO Ointment suteiks jums pagalbą nuo nuvargusių, perštamų ir niežtinčių kojų. Legulo Ointment yra parduodamas po 5c., \$1.25 ir \$5.00. Pirkite vaistinėse, Chigagoje ir apylinkėse arba atsiskite money order į:
LEGULO, Department J,
4847 W. 14th St. Cicero 50, ILL

CONRAD FOTOGRAFAS

Studija įrengta pirmos rūšies su moderniomis užlaideimis ir Hollywood's šviesomis. DARBAS garantuotas.
414 W. 63rd ST.
Tel. EN. 4-5883-40

Pas Budriką jus geriau nupirksite (baldus) rakandus. Čia rasite 40 įvairių žymiausių išdirbysčių. Kroehler, Pullman, Simmons, Sealy, Thayer, Lees, Armstrong, Lloyds, Rembrandt. Elektrikiniai šaldytuvai, Televizijos setai, Skalbiamos ir prosyimo mašinos, Siuvamos mašinos, Rašomosios mašinėlės, Jewellery ir kitkas.

JOS. F. BUDRIK, Inc.

3241 SO. HALSTED STREET
Radio valanda leidžiama 21 metai iš WCFL 1,000 kil. stoties, sekmadieniais 5:30 iki 6:00 vakare, su dideliu orkestru ir žymiais dainininkais.

SOPHIE BARCUS

RADIO VALANDA
IS STOTIES
W. G. E. S.
5000 watts—1390 kil.
Kasdien: Pirmadienį iki Penktadienio nuo 8:45 iki 9:30 ryte.
Ir kas Pirmadienį nuo 7:00 iki 8:00 valandos vakare
Lietuviškos Vakaruškos
Tel.: HEMLOCK 4-2413.
7121 So. Rockwell Street, Chicago 29, Illinois

"NAUJENOS"—NEIŠSEMIA

MAS ŽINYNO IR ISMINTIES SALTINIS. SKAITYKITE JAS IR KITUS RAGINKITE SKALTYTI IR PLATINTI

PONIOS, ŽIURĖKIT!
10% NUOLAIDA
(Su šiuo skelbimu)

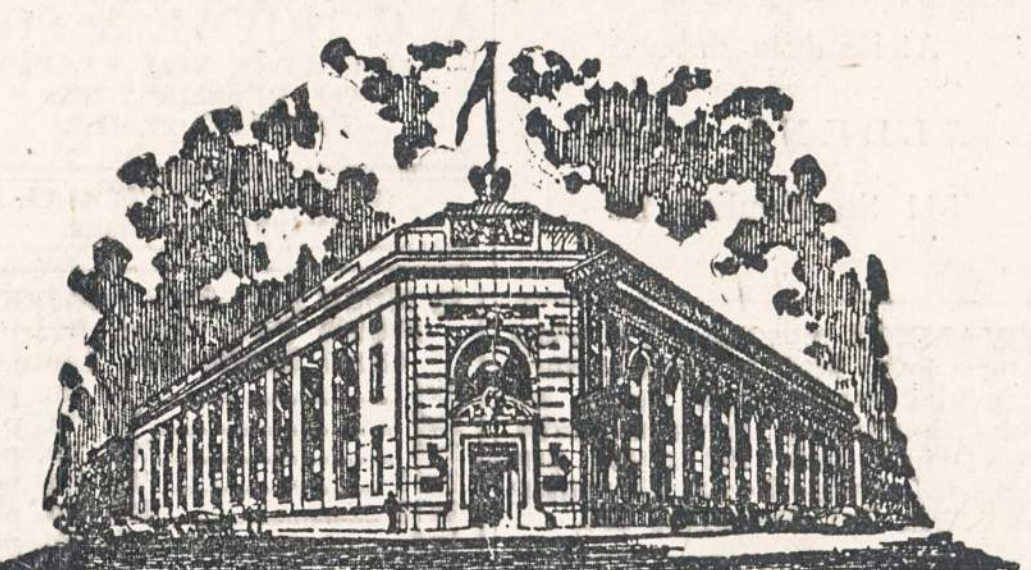
AR jum patiko STIKLINIAI rakandams viršai, matyti neseniai pas draugus?

Jūs taipgi galite padengti savo Komodą, Kavai Stalą ar kurį kitą baldą — tik pasaukite: HUDSON 3-4000.

KAINOS EINA NUO \$2.00

Dykai apskaičiavimas jūsų name.

NORMAL GLASS CO.
7530 S. HALSTED HUDSON 3-4000

STANDARD FEDERAL SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION

Namų Paskolos Už Žemą Nuošimtį
TAUPLYK SAUGIAI... mes per 41 metus visiems išmokėjome ant pareikalavimo

Turtas virš 25 milijonų dolerių. Atsargos fondas virš 2 1/4 milijonų.
U. S. Government Securities ir cash virš 12 milijonų.

CHICAGOS STIPRIAUSIA TAUPYMO ISTAIGA
Narys Federal Savings and Loan Ins. Corp.

JUSTIN MACKIEWICH, PRESIDENT IR MGR.
4192 Archer Avenue Chicago 32, Illinois.
TELEFONAS: VIRGINIA 7-1141.

OFISO VALANDOS: Kasdien nuo 9 iki 4.
Trečiadieniais nuo 9 iki 12 dieną, Ketvirtad. nuo 9 iki 8 vakare.

PRIEŠ 10 METŲ RAUDONIEJI OKUPAVO PABALTIO KRAŠTUS

(Tęsinys)

Vakarų demokratini pasaulis jau gerai pažino ir suprato Raudonosios Rusijos siekimus ir kovos metodus. Tik toli gražu dar neįvertino to pavojaus, koks ištyktų tuos kraštus, kuriuos bolševikai naujai užimti. Juos ištyktų toks pat likimas, kaip mažųjų Pabaltijo tautų. Per tuos kelis okupacijos metus Lietuva neteko 1/3 savo gyventojų, sunaikintas krašto ūkis, žlugo produkcija, likę žmonės, o taip pat į čia nauji iš gilumos Rusijos atvežti badaują, baigiamą naikinti mokslas ir krikščioniškosios kultūros vertybės.

Sovietų Rusijos agresijai su laikyti USA jau pavartojo tokias priemones: 1) Marshallo planą, 2) Šiaurės Atlanto pakta, 3) Pagalbą Turkijai, 4) Pagalbą Graikijai, 5) Amerikos kontinento apsaugą.

Tai yra didieji apsaugos planai. Deja, turime pripažinti, kad patį vakarų Europą tebėra visai neefektinga ir mažai pajėgi atspirti galimam Raudonosios armijos užpuolimui. Prie dabartinio Vakarų Europos paimimo, ji greitai galėtų atitekti sovietams. Tuomet USA turėtų prieš sovietų agresiją ne tik savo karo techniką, ne tik bilijonų dolerių duoti, bet nemaža ir savo sūnų paaukoti.

Yra priemonių, kurios ir šaltojo karo metu galėtų atnešti žymių laimėjimų. Jos būtų tokios: 1) Visas Vakarų demokratinius ir komercinius santykius. Tuomet bus daug lengviau užkirsti kelią visai sovietų propagandai ir jų agentams veistis ramiajame pasaulyje. 2) Laisvosios Vakarų Europos valstybės, jei jos nenori prarasti visko, tai turi atsakyti dalies ir neatidėliojant savo suverenitą suvaržyti ir susiorganizuoti į efektingą ir stiprią *Federaciją Europos Valstybių Sąjungą su viena užsienio politika, su viena stipria ir vieninga kariuomene, su viena valdžia*. Pavyzdžiui galėtų būti USA.

Labai keista, kad tokio didelio iš Sovietų pusės Europai pavojaus metu, ten dar tebekalbama apie nugalėtojus ir nugalėtuosius. Dar tebesiginčijama ar Vokietija apginkluoti ar ne? Jei apginkluoti — pavojus iš jų vėl bus Europai; jei neapginkluoti — Europos per menkos jėgos atspirti Sovietų Rusijai. Todėl tik sudarius Vakarų Europos Federalinę kariuomenę bus įtraukti lygiomis.

mis ir prancūzai, ir anglai, ir vokiečiai ir visi kiti. Jei kuris kraštas į šią federaciją nesidėtų, jis turėtų būti apsuptas naujom geležinėm uždangom. Europos žemės turtai turėtų būti lygiai prieinami visoms tautoms.

3) Jei karo atveju iš Europos būtų bolševikai išvaryti, tai Europoje pasipiltų nauja karo banga dėl valstybių sienų. Vokietija kariaus su Prancūzija, Lenkija, Čekoslovakija ir Lietuva, Italija su Jugoslavija, Vengrija su Bulgarija ir Rumunija ir t.t. ir t.t.

Šito chaoso bus išvengta tik tada, kai dabartinė laisvoji Vakarų Europa bus vieninga Federalinių valstybių ryšių su rišta. Ji lengvai galės į federaciją priimti ir iš bolševikų jungo išlaisvintą tautas.

Tada Europa gins pati save, o USA ateis tik su technikos ir dolerių pagalba.

Jeigu Maskvoje sėdi diktatorių Staliną siekdamas paglemžti visus kraštus, tai iš antros pusės savo diktatūra, per Marshall planą ir Šiaurės Atlanto pakta turi parodyti doleris, ne tam, kad Europą pavergtų, bet kad ją sustiprintų sujungdamas visas tautas į vieną stiprią sąjungą.

Raudonoji Rusija atkakliai vykdo bolševikų tikslus. O jie yra:

1) Ką susitarei su kitais, — nieko nepildyk. (Pavyzdžiui — užpuolimas Pabaltijo kraštu, Jaltos, Potsdam ir kiti susitarimai).

2) Ką gavai — neatiduok. (Pavyzdžiui, 11 bilijonų dolerių USA karo skola).

3) Ką sučiupai — nužudyk. (Pavyzdžiui — žudomų Pabaltijo tautų ir nekaltų USA karo lakūnų).

O laikas laikas užkirsti jiems kelią.

(GALAS)

Dėmesio, skautai

Šiandien, birželio 27 d., antadienį, 7 v. vak., visi skautinio joninių lauko programos dalyviai skautai, — es renkamės repetitijos Hollywood Inn (Western ir 43 g.).

Dalyvavimas visiems būtinas. Vadovai.

I GAMTĄ

Sekmadienį apie 225,000 žmonių išvyko į gamtą — į miškus, į piktikus, paplūdimius. Manoma, kad 35 metų laikotarpio pirmą kartą būta tokio didelio žmonių išvykimo į gamtą. Vakare, grįžtant, automobiliai labai nesklandžiai tegalėjo pralipėti per gatvių sankryžas, kur nebuvo eismą tvarkančių šviesų.

1950 METAI BUS GERI METAI

Pasidėkite savo sutaupus saugioje įstaigoje, kuri neša gerus dividendus. Jūsų indėliai yra apdrausti iki \$5,000.00 per Federal Savings and Loan Insurance Corporation.

Duodame paskolas su mažais mėnesiniais atmokėjimais.

UNIVERSAL SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION
1739 SO. HALSTED STREET
Tel. Haymarket 1-3317

8-NAUJENOS, CHICAGO 3, ILL.—ANTRADIE, BIRŽELIO 27, 1950

800 studentų yra pasiryžę plaukti į Europą. Tačiau krantų sargyba sulaukė jų laivą, kad galėtų patikrinti jo tinkamumą.

MISSION, KANSAS. — Karen Voegelė, vienu metų mergaitė, kuri nuo to laiko, kaip dingso šuo "Rusty", nieko nevalgo. Tėvai, kurie kartu su dukrele žiūri į "Rusty" nuotraukas, skiria didelę dovaną už šuns suradimą.

L.K.S. 'Šviesa' visuotinis suvažiavimas

Lietuvių Kultūrinio Sambūrio "Šviesa" visuotinis atstovų suvažiavimas, susirinkęs 1950 m. gegužės mėn. 6 d. New York'e, priėmė sekančią rezoliuciją

Dabartinė Lietuvos išeivijos banga, laukusi Europoje galimybės grįžti tėvynėn, šiandien tapo išlaikytą po pasaulio kontinentus. Jos organizacijų veikla to išsiskirstymo pasėkoje yra pavojingai susilpnėjusi. Išeivija tapo atvira lietuvių abejingų ar priešingų veiksmų įtakai.

Šios padėties akivaizdoje, Sambūris "Šviesa", įsisteigęs tikslu saugoti ir brandinti Lietuvai jos jaunimą, ryžtasi savo veiklą tęsti ir plėsti, nežiūrint esamų sunkumų.

Mes kviečiame visus šviesiečius ir sambūrio ideologijai artimus asmenis steigti sambūrio skyrius visur, kur tik yra mažiausios sąlygos organizuoti veiklą (minimalus galimų narių skaičius). Tam darbu palengvinti mes palaikysime glaudų ryšį tarp išsisklaidžiusių šviesiečių, informuodami apie aktualius sambūrio klausimus, kas įgalins juos dalyvauti bendroje Sambūrio veikloje.

Mes raginame visus sambūrio padalinius atkreipti ypatingą dėmesį į senesnius lietuvių išeivius, ypač jų jaunosios kartos, tautinės sąmonės palaikymą ir įtraukimą į bendrą darbą.

Mes tikime šviesiečių pasižymu atkryviai dalyvauti tautinėje ir kultūrinėje veikloje, šioje Lietuvai sunkioje valandoje, kuri įgalins Sambūrį tęsti jo pasirinktą kovą už žmogų, laisvę ir Tėvynę.

Ir šviesa ir Tiesa mus žingsnius telydi...

—Visuotinis Atstovų Suvažiavimas.

Skolbimai Naujienose dūda rauda dėlto, kad pačios Naujienos yra naudingos

Skolbimai Naujienose dūda rauda dėlto, kad pačios Naujienos yra naudingos

Skolbimai Naujienose dūda rauda dėlto, kad pačios Naujienos yra naudingos

CLASSIFIED ADVT.

REAL ESTATE—FOR SALE
Namai Zeme—Pardavinimi

DEL LABO IR GERO PATIEMS
Jeigu norite teisingo patarnavimo ir jeigu norite parduoti arba nusipirkti bilę kokio didumo namą, bilę kur, greitai ir pelningiau, prašome kreiptis pas mane ir jūs susitarsite sau nemaža pinigų. Notarizuojų visokių dokumentų ir suteikiu lojaliskai naudingus ir pelningus patarnavimus dykai.
CHARLES URNICH (URNIK)
2500 W. 63rd St. 2-tras aukštas
Tel. PProspect 6-6025. Chicago 29.

4 KAMBARIŲ katedžius, 2 miegamieji, uždaryti porčiai, kabinėtinė virtuvė, automatiskas vandens šildytuvai, moderni maudyne; asbestu apdengtas. \$7,500. Savininkas, 6428 Sunnyside.

REAL ESTATE PARDAVĖJO
Palyrimas nereikalingas, nes mes išmokyse moderniškos metodos nuosavybės pardavinėjime. Priduodami norintieji pirkti. Mes turime per 3,000 prospektų ir vadovaujame greitame pardavime. Mes esame 36 metai savasčių pardavinėjimo biznyje. Pardavėjas turi turėti automobilį. John O. Sykora, 2411 So. 52nd Ave., Cicero, Ill. Bishop 2-1613 arba Townhall 3-2453.

3 GEROS, modernios pajamų nuosavybės, arti lenkų bažnyčios, mokyklos, pramonii. Nuoma nuosavybė apmoka. Mažas įmokėjimas. Parduodama pigiai. Savininkas 165 Stanton, LaPorte, Indiana.

FARMS FOR SALE
Ukiai Pardavinimi

138 AKRŲ JAVŲ ir vištų farma. 3 mylios iki miesto. Mašinerija, etc. \$16,500. R. Lee, R. 3, Dubuque, Iowa.

WISCONSIN, Sawyer County, farmos, "cut over" žemė. Pigiai—net po \$5 už akrą. Taipgi keli rezortai. J. L. SCALA, 77 W. Washington, Franklın 2-2580.

FINANCE AND LOANS
Finansai ir Paskolos

PIRMI morgiškai pardavinimi nuo \$2,000 iki \$20,000. Pirkėjui bus duota Mortgage Title Guarantee Policy išduota per Chicago Title and Trust Co. JOHN O. SYKORA, Realtor, 2411 So. 52nd Ave., Cicero, Bishop 2-1613 arba Townhall 3-2453.

PINIGUS skoliname ant pirmųjų morgičių nuo \$1,000 iki \$20,000 už 4% palūkanų ir metus. Gaukit mūsų DYKAI apskaičiavimą. JOHN O. SYKORA, 2411 So. 52nd Ave., Cicero, Bishop 2-1613 ar Townhall 3-2453.

TO RENT—WANTED
Ieško Renduoti

RAMI jauna pora ir kūdikis desperatiškai ieško 3-5 kamb. nefurni-šiuoto apartamentų šiaurėje ar šiaurės vakarinėje dalyje. Kooperuos. Yra sąskaitų vedėjas prie didžiulės apdraudos įstaigos. Geriausias palūdydas. VAn Buren 6-6391.

FURNISHED ROOMS—TO RENT
Gyvenimui Kambariai

DAILUS didelis priekinis kambarys vyru. Su valgiu. Visokeriopa transportacija. Boulevard 8-5571.

ISNUOMOJAMAS furnišuotas kambarys pavieniui vyru. Gali naudotis virtuve. 7034 S. Talman Ave. Tel. PProspect 6-3495.

5,496 (5,701), automobilių pavogta 2,144 (1,832) ir tt. 1949 metais išaiškinta: nužudymų 91%, auto nelaimių 40%, įsilaužimų 25%, automobilių vagysčių 18% ir tt.

Čikaga turi kas 493 gyventojams vieną policininką, ir tuo atžvilgiu užima 4 vietą JAV miestų tarpe.

GELEŽINKELIŲ STREIKAS

Sustreikavus Rock Island geležinkelio linijai, 29,000 keleivių į Čikagą priversti ieškoti būdų, kaip atvykti į vidurmiestį. Priemiestinių autobusų linijų pareigūnai pasirodę leisti papildomus autobusus.

Streikas palietė labiausiai šias vietas: Englewood, Normal Pk., Beverly Hills, Washington Heights, Morgan Park, Middleton, Blue Island, Tinley Park, Hamilton Park, Brainerd ir Joliet.

REIKALAS DIDESNIO ATLYGINIMO

50 moterų delegacija vyks į Springfieldą reikalauti specialinės legislatūros sesijos policininkų algoms padidinti. Delegacija siūnčia 1,000 narių turinti policininkų žmonių sąjungą.

Pirkite tose krautuvėse, kurios garsinasi "NAUJENOSE"

SITUATION WANTED
Ieško Darbo

IESKAU DARBO PRIE NAMŲ. Moku maliauoti ir dekoruoti. Taip pat pataisau namus.
6700 STONY ISLAND AVE.
Telefonuokit ryte arba vakare
Tel. Hyde Park 3-2516

HELP WANTED—MALE
Reikia Darbininkų

JAUNŲ vyrų mokintis įvairiems prie mašinų, litavimo (welding) ir dirbtuvės darbams. Uždarbis iki \$60. Turi mokėti kiek angliskai. Certified Employment Agency, 111 W. Jackson Blvd.

REIKIA MŪRININKŲ

Ilgas darbas
Kreipkitės prie foreman'o
57th & S. KARLOV

REIKIA PATYRUSIO SIUVĖJO
Pataisyti departamentą. Vyrų drabužiai, pagalbininko darbas prie vyriausio bušelmano. Turi mokėti prižiūrėti darbą. Malonioje apylinkėje. Matykite Mr. Barsanti, 4 aukštas.
841 W. JACKSON BLVD.

REIKALINGNAS patyręs dženitorius ir naktinis žmogus maudykloje, yra kambarys. 3516 W. Roosevelt Road.

REIKIA MAŠINŲ PAGALBININKŲ
prie popierio mašinų darbo. Vakarinė pakaita (shift). Tarp 25 ir 40 metų amžiaus. Turi kalbėti angliskai. Pageidaujami patyrę vyrai.
4801 SO. WHIPPLE, Lafayette 3-0336.

VYRŲ, patyrusių prie sunkių engine lathes įvairių darbų įstaigoje. Gera alga, nuolat darbas. Exact Machine Works, 3233 West Lake St.

REIKALINGAS dženitorius prižiūrėti namų rytais ir vakarais. Gali dirbti kitur. Duosiu kambary kaip atlyginimą. Tel. WEntworth 6-5163.

HELP WANTED—FEMALE
Reikia Darbininkų

MOTOROLA

ISLAVINS JAUNAS
MOTERIS
SIO DARBO

WIRE
and
SOLDER

Naujoje Clybourn Television Dirbtuvėje
Mokame Patyrusių Darbininkų Mokestį
Kvalifikuotom Ofiso
Merginoms

KREIPTIS
MOTOROLA
EMPLOYMENT OFFICES
3248 N. LINCOLN AVE.

arba
MAIN PLANT

4545 W. AUGUSTA.

REIKALINGA PREKIŲ

PAKUOTOJŲ

nuo 17—35 metų amžiaus,

5 pėdų 3 colių aukščio

ir aukštesnių.

Atsišaukite dabar.

ALDENS, INC.

511 So. Paulina St.

REIKALINGA nuo liepos 1 d. viena moteris lovas kloti ir viena moteris skalbyklai vasarvietėje. Valgis, atskiras kambarys, geras mokestis. Graži vieta, apie 100 mylių nuo Čikagos. Lakeside Resort, Pewaukee Lake, Wis. Tel. Pewaukee 880.

REIKIA merginos ar moters namų ruošos darbu. Paprastas virimas. Būti vietoje, \$30 ir savaitė.
Tel. LOngeach 1-7416.

TELEVIZIJOS "COIL" FINISERŲ, patyrusių. Geras mokestis. 4326 W. Lawrence, Kildare 5-3500.

BUSINESS CHANCES
Biznio Progos

TAVERNA pardavinimi, prieinama kaina. 3843 S. Wallace Street. Livingston 8-6504.

IŠ PRIEŽASTIES nesveikatos turi parduoti taverną ir restoraną. Puiškus biznis: 6 kamb. flatas viršuj, garų šildoma, 2 karų garažas. Tuoj galima užimti. Prieinama. Šiaurės vakarinėje dalyje. 3325-27 N. Western Ave. Tel. Diversey 8-8993.

PARDAVIMUI duonos rautas su troku arba visas biznis. Atsišaukit po 2:00 popiet. 10502 S. Michigan Avenue.

AUTOS-TRUCKS FOR SALE
Autai ir Sunkvežimiai Pardavinimi

TOBULOS MAŠINOS

Vieno savininko, kaip nauji visiškai. Kiekvienas turi radiją, šildytuvą ir visus įrengimus. Garantuoti. Lengvos išmokėjimo sąlygos.
1949 OLDS. "98" Del. cl. sed. \$2150
1948 KAISER 4 dr. sedan \$1095
1948 OLDS. "98" Del. 4-dr. sed. \$1695
1948 OLDS. "76" club sedan \$1495
1947 OLDS. "66" club sedan \$1225
1947 Mercury cust. 4-dr. sed. \$1095
1947 CHEV. Aero sedanette \$1150
1947 Cadillac "62" 4-dr. sed. \$1750
1946 OLDS. "76" club sedan \$1095
1941 OLDS. "98" 4-dr. sedan \$555
I daugelis kitokių už kainą jus išsigalit mokėti.

General Motors lengvos sąlygos. Olds. dyleris per ketvirtį amžiaus.

MAY MOTORS SALES
7411 So. Halsted Street

A. & C

MOTOR SALES

816-20 W. 35th Street

GERAS PASIRINKIMAS

VARTOTŲ KARŲ

-VISUOMET

1936's iki 1950's

\$50 IR AUKŠČIAU.

Mes perkam gerus vartotus automobilius.

A. & C. Motor Sales
816-20 W. 35th Street

BUILDING CONTRACTORS
Namų Statytojai—Taisytojai

JOHN G. MEZLAISKIS

GENERALINIS KONTRAKTORIUS

IR NAMŲ STATYTOJAS

Statom namus ant savo lotų arba ant jūsų lotų. Perkam lotus. Reikale kreipkitės, gausite teisingą patarnavimą už prieinamą kainą.
6649 SO. MOZART STREET
Tel. Grovehill 6-6588

JONAS CONRAD TUCK POINTING
BIZNYJE

Atnaujiname nusidėvėjusį namą, pripildome lietaus išplautus plytų tarpus. Taip pat pataisome kaminius ir apie langus. Per daug metų gerai patyręs darbas lietuvių ir čekų priėjus kreipkitės: J. CONRAD, 6242 So. Artesian Ave. Grovehill 6-4177.

ARCHER PARK ROOFING
15 metų stogų dengimo patyrimo. Darbas pilnai apdraustas ir garantuotas. Specializuojame dengime ro- lėmis shingles ir siding. Dykai apskaičiavimas. L. A. KRAUCHUNAS, 5021 S. Kedvale Ave., Chicago 32, Illinois. Telef. LaFayette 3-5146.

JOSEPH GUSTIS

Karpenteris ir Statytojas

Stato naujus namus ir pertaiso.

Taipgi insuliuoja.

Lengvas išmokėjimas. Dykai apskaičiavimas.

Matykite ar šaukite po 6 vakare.

4631 SO. MARSHFIELD AVENUE

Tel. LaFayette 3-6290.

REPAIRS—IN GENERAL
Ivairūs Pataisymai

DIDELĖ SUTAUPA

DIDELĖ NUOLAIDA

ant radijų, televizijų, šaldytuvų,

skalbiamų mašinų ir rakandų.

Matykite mus pirmą pirkimo.

Mes taipgi turime kelis vartotus

šaldytuvus, skalbyklų ir vacuum

valytuvų kaina nuo \$15. Ateikite i

mūsų įstaigą ir pamatysite patys.

Mes palmsime jūsų seną

prekę iškart.

A. C. NOVAK & SONS

3428 WEST 63rd STREET

Tel. REPUBLIC 7-2650

CHICAGO 29, ILL.

BUILDING MATERIAL
Statybai medžiaga.

IŠ MŪSŲ LIEKANŲ PROJEKTŲ

500,000 Pėdų Gerų, Svarių

Gerai Sudžiuvusių Lentų.

2x4 5c. lin. pėda

2x6 7c. lin. pėda

2x8 10c. lin. pėda

2x10 12c. lin. pėda

2x12 14c. lin. pėda

1x6 3c. lin. pėda

1x4 2c. lin. pėda

Ažuolo ir klevo grindims lentos